

Medlemmer af Folketinget Anne Baastrup (SF), Aage Frandsen (SF) og Steen Gade (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at elever og studerende skal være omfattet af arbejdsmiljøloven. (Beslutningsforslag nr. B 28).

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL), Jette Gottlieb (EL), Gert Petersen (SF) og Villy Søvnald (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af atomvåbenfri zoner i Europa. (Beslutningsforslag nr. B 29).

Medlem af Folketinget Henning Grove (KF) har meddelt mig, at han ønsker at udtræde som medlem af bestyrelsen for Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. Som nyt medlem har den pågældende valggruppe udpeget medlem af Folketinget Per Stig Møller (KF).

Den pågældende er herefter valgt.

Samtykke til behandling

Formanden:

Den sag, der er opført under punkt 2 på dagsordenen, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) **Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:**

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om forhandlingerne ved den igangværende EU-regeringskonferencel].

Af Keld Albrechtsen (EL) og Kristian Thulesen Dahl (DF).

(Forespørgslen anmeldt 4/10 96).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 22: Forslag til lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme.

Af justitsministeren (Bjørn Westh).

(Fremsat 3/10 96. Første behandling 4/10 96.

Betænkning 8/10 96. 1 ændringsforslag af Margrete Auken (SF) 9/10 96).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Margrete Auken (SF).

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Jeg tror, at alle erkender, at man skal være varsom med at gennemføre lovgivning meget hurtigt, men indimellem så kan det være nødvendigt, fordi et akut problem skal løses.

Og en sådan situation har vi stået i med dette lovforslag. Den unægtelig barske udvikling i rockernes indbyrdes stridigheder har gjort det både nødvendigt og hastende med nye midler, sådan at beboerne i de udsatte områder kan få en større tryghed.

Som bekendt tog Retsudvalget det usædvanlige initiativ at indkalde en række eksperter til en høring om forslaget. Det blev en overordentlig nyttig proces, dels fordi en del usikkerhed om forslaget blev manet i jorden – bl.a. blev det jo gjort klart, at forslaget ikke er på kollisionskurs hverken med grundlov eller menneskerettighedskonventioner – men det blev også nyttigt, fordi eksperterne pegede på en række punkter, hvor forslaget efter deres opfattelse kunne gøres bedre, og på den baggrund har justitsministeren nu stillet en række ændringsforslag, som vi klart kan støtte.

Men ud over de ændringer, der er indeholdt i ministerens ændringsforslag, har vi også drøftet spørgsmålet om at få prøvet et tilholds rigtighed. Forslaget, som det ligger, indebærer en klageadgang til minister og til Ombudsmand, plus at der selvfølgelig kan anlægges en civilsag ved domstolene. Drøftelserne har gået på, om der skulle være mulighed for en øjeblikkelig indbringelse for domstolene, sådan som også nu SF efter betænkningssagens afgivelsen har stillet ændringsforslag om.

I dette spørgsmål har vi efter vores opfattelse to hensyn at varetage: en prøvelse af, skal vi sige rammerne for lovens virkeområde, og et hensyn til, at vores domstole ikke sander til i et stort antal ganske ensartede sager, som vil kunne tages op igen og igen og køre gennem flere instanser. Og i de ret intense drøftelser, der er foregået i udvalget, har ministeren givet tilsagn om, at han vil sikre, at der bliver givet fri proces til et antal sager af principiel karakter, og det betyder, at domstolene så på den måde kan få taget stilling til, inden for hvilket område det er, at loven kan anvendes.

Og vi finder faktisk, at med det tilsagn fra ministeren får vi tilgodeset begge hensyn, som vi skal tage, og derfor kan vi ikke støtte SF's forslag.

Lad mig så sige mere overordnet: Der er jo et gammelt ord, der siger, at man skal høre meget, før ørerne falder af, men jeg må indrømme, at jeg havde nær tabt mine ører og dertil mistet mund og mæle, da det gik op for mig, at Venstre, partiet Venstre, som jo så forfærdelig gerne og tit vil tale borgernes sag, meddelte, at de ikke umiddelbart havde en holdning til dette forslag. Da vi skulle afgive betænkning, var Venstres ordfører nødt til at meddele, at de ville redegøre ved andenbehandlingen.

Det er mig ret ubegribeligt for at sige det mildt, at der er tøven hos Venstre over for at beskytte og betrygge naboerne til rockerne. Men det er jo så en ikke overraskende, men klar demonstration af, at Venstre har utrolig mange ord i munden, men at de ikke er så forfærdelig meget til egentlig handlen.

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Den socialdemokratiske ordfører siger, at det har været en meget nyttig høring i mandags. Det er da også vores opfattelse, men først og fremmest er det jo så underligt, at man ikke tager de konkrete forslag, der kom frem på høringen, og

indarbejder dem i forslaget som ændringer i særlig høj grad.

Det, jeg især tænker på, er naturligvis spørgsmålet om en nemmere adgang til domstolsprøvelse. Det var jo faktisk sådan, at alle retspolitiske eksperter på den høring anbefalede øget adgang til domstolsprøvelse, at det blev indføjet i loven, og det lagde de meget stor vægt på, Claus Haagen Jensen, Thorkild Høyer, Jørn Vestergaard, Thomas Rørdam og Lars Adam Rehof. Alligevel har man tilsyneladende valgt ikke at tage hensyn til det her meget væsentlige spørgsmål.

Desuden var der forslag om at kvalificere nogle af de begreber, der bliver brugt i lovgivningen. Heller ikke det er blevet indarbejdet.

Jeg vil godt høre den socialdemokratiske ordfører: Hvordan kan det være? Hvordan kan man mene, at på den ene side er det en meget vigtig høring, på den anden side tager man ikke hensyn til, hvad der kommer frem?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ja, nu bør det jo i dag nok ikke blive en debat på korte bemærkninger, som det var ved førstebehandling, men jeg vil gerne svare Enhedslistens ordfører, som siger, at der ikke i særlig høj grad er taget hensyn til, hvad høringen sagde.

Der kom fire helt kontante, konkrete forslag til ændringer. De tre er indarbejdet ved hjælp af de ændringsforslag, justitsministeren har fremsat. Så det synes jeg måske er en lidt flot bemærkning, at vi ikke i særlig høj grad har taget hensyn til, hvad høringen sagde. Det er rigtigt, at spørgsmålet om umiddelbar indklage til domstolene ikke er taget med, men hvis nu hr. Helge Bo Jensen havde hørt efter, så var det faktisk det, jeg stod og forklarede hvorfor, og det synes jeg ikke jeg skal trætte Tinget med at gentage her.

Med henblik på klarificeringen går jeg ud fra, at der hentydes til begrebet rockere, og det kom også klart frem på den høring, at det begreb kan ikke formuleres i klarere juridiske termer.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Medmindre jeg skulle blive provokeret meget, så vil jeg her under andenbehandlingen koncentrere mig om Venstres holdning til ændringsforslagene.

Jeg kan indlede med at sige, at Venstre kan stemme for de af regeringen stillede ændrings-

forslag. Det gør vi, fordi vi finder, at det er en væsentlig forbedring af det samlede lovforslag, at man nu har fået rykket noget af hensigten, der kun stod i bemærkningerne, frem i lovtæksten, så man i selve lovtæksten i højere grad kan se, ikke blot hvilke grupper man har for øje, men hvad der jo er væsentligere, hvilke handlinger der skal være de udløsende for, at de pågældende forbud kan gives af politiet.

Med den nye formulering om, at hovedbestemmelsen kun kan anvendes, såfremt det er angreb, der er risiko for, som må antages at være led i gensidigt opgør mellem grupper af personer, hvor der på begge sider anvendes voldelige midler, herunder skydevåben og sprængstoffer, er jo en stor del af den kritik, der blev rejst på høringen i mandags, imødekommet.

Det står nu helt klart, at det ikke er sagesløse ofre, der skal rammes af bestemmelsen. Det er de grupper, der indbyrdes fører krig med voldelige midler. Dermed står det klart, at lovens område nu mere retter sig mod de voldelige handlinger end mod lovlydige borgere, sådan at den vilkårlighed, som vi fandt i det oprindelige lovforslag, er fjernet.

Det er klart, at også i Venstre, som i høj grad er optaget af retssikkerheden, har vi nøje overvejet de retssikkerhedsmæssige aspekter i denne sag. Det er klart, at en domstolsprøvelse altid er det mest sikre for den borger, der får sin frihed eller aktionsradius indskrænket af myndighederne. Vi har derfor også i Venstre som i andre partier drøftet, om det ville være mest formålstjenligt at indlægge en 24-timers-regel om forelæggelse for retten, sådan som det findes f.eks. ved reglerne for anholdelse og telefonaflytning.

Vi har også overvejet, om der burde indføres en eller anden mere direkte adgang til domstolsprøvelse, hvis man ikke kunne få 24-timers-reglen igennem. Det kendes jo fra andre love, at der gives en direkte adgang til domstolsprøvelse. Vi er imidlertid kommet til den konklusion, at et sådant regelsæt vil betyde en meget tung gang for sagerne. Det ville beslaglægge meget store ressourcer hos politiet, og det er jo netop det modsatte, som vi alle ønsker at nå, nemlig at politiet skal kunne handle hurtigt og effektivt.

Yderligere kommer jo dertil, at en domstolsprøvelse i helt urimelig grad ville beslaglægge domstolens tid med endnu længere ventetider til følge for andre sager, end tilfældet er i dag.

Jeg læser forslaget sådan, at regeringen her har valgt at lade politiet udstede forbudet som

en forvaltningsakt. Det betyder så, at politiets afgørelse kan indklages for Justitsministeriet. Der er altså tale om, at man kan få sin sag prøvet i to instanser, sådan som det er helt sædvanligt i forvaltningsprocessen, ligesom Folketingets Ombudsmand naturligvis kan efterprøve, om de forvaltningsretlige grundsætninger er overholdt.

Dertil kommer – det skal man jo huske – at såfremt borgere er utilfredse med politiets adfærd, er der mindst talt rigelig mulighed for særskilt at klage over politiet.

Endelig skal jeg minde om, at enhver, der har fået et tilhold eller et forbud, hvad vi nu skal kalde det, naturligvis efter de almindelige regler i grundloven kan få sagen indbragt for domstolene.

Vi har så også i Venstre noteret os – og det er optaget i betænkningsbidraget – at justitsministeren i Retsudvalget har givet tilsagn om, at der vil blive givet fri proces i sager, der måtte rumme mere principielle aspekter. På denne baggrund er vi nået til i Venstres folketingsgruppe, at retssikkerheden er tilgodeset i tilstrækkeligt omfang.

At indgrebets art ikke efter lovforslaget betragtes som et indgreb i straffeprocessens former, er jo ikke værre i denne sag end i så mange andre sager. Tværtimod er det jo sådan i dag, at alt for mange borgere i Danmark får forbud og tilhold med hensyn til de rene småting og må finde sig i, at alle mulige myndigheder kan gribe langt mere vidtgående ind i deres hverdag, end det er tilfældet med dette lovforslag.

Vi finder derfor, at den retssikkerhed, der nu gives disse voldelige grupper, ikke blot er fuldt på højde med den retssikkerhed, der tildeles alle mulige andre borgere, men med ministerens tilsagn om fri proces, ja, så kan man faktisk sige, at retssikkerheden for disse voldelige grupper såmænd er bedre end for så mange andre fredssommelige borgere, der bare begår småforseelser af mere formel karakter.

De handlinger, der har fremskyndet denne lov, er handlinger, der udløser skræk, forfærdelse og angst ikke blot hos dem, der har været så uheldige at bo ved siden af rockerborgene, men angst og utryghed hos en meget stor del af landets borgere.

Jeg vil godt sige her i dag, at det har gjort et stort indtryk at møde borgergrupperne i delegation i Folketingets Retsudvalg, borgere fra både København og Roskilde, borgere, som i øjeblikket er i en aldeles umenneskelig og

uholdbar situation, fordi de må leve i en bestandig angst for deres sikkerhed og tryghed.

Retssikkerheden står meget højt på Venstres dagsorden, men retssikkerheden er altid en afvejning mellem retssikkerheden over for dem, der forbryder sig mod landets love og spreder død, ødelæggelse og skræk omkring sig, og så hensynet til den brede befolknings retssikkerhed og tryghed. For Venstre er det den brede befolknings retssikkerhed, der først og fremmest skal tilgodeses.

Vi frygter, at SF's ændringsforslag ikke blot bliver en evighedsmaskine, der vil blive misbrugt, men også vil svække politiets muligheder for at reagere i disse som i andre sager. Vi kan derfor ikke stemme for SF's ændringsforslag.

Jeg skal beklage, at sagen har haft så hastig en gang igennem Folketinget. Jeg håber, at ministeriet og ministeren, som jeg nu vil stille spørgsmål til, har overvejet nøje, så vi ikke skal til at lappe på denne lovgivning om nogle uger, fordi der igen var noget, der skulle have været rettet.

Jeg er nemlig blevet lidt bekymret over den henvendelse, jeg har fået her forleden dag, som er kommet til Retsudvalget, og som jeg godt vil læse op her fra Folketingets talerstol. Jeg vil stille justitsministeren det spørgsmål, om han kan bortvejre den bekymring, der fremgår af denne skrivelse fra Kommunernes Landsforening, hvis hr. Bjørn Elmquist lige tier stille et øjeblik, så ministeren kan høre, hvad jeg spørger om.

Der er nemlig fra Kommunernes Landsforening kommet en meddelelse om, at Kommunernes Landsforening er blevet opmærksom på, at der er en kommune, der efter fremsættelsen af det lovforslag, vi diskuterer i dag, har konstateret, at fire personer har tilmeldt sig kommunens folkeregister med bopæl i en af rockerborgene i kommunen.

Kommunen er af den opfattelse, at de mener, der kan være en nærliggende sandsynlighed for, at politiet straks efter lovens ikrafttrædelse vil nedlægge forbud mod ophold i denne bolig, hvor der i forvejen er tilmeldt fem personer til folkeregistret. Og så er det, kommunen giver udtryk for – jeg læser op: »Kommunen er ikke utilbøjelig til at mene, at denne tilflytning kan være udtryk for et bevidst forsøg på, hvis loven vedtages og forbud nedlægges, at pålægge kommunen pligt til genhusning m.v. efter reglerne herom. Det bør derfor efter kommunens opfattelse overvejes at give kommunerne mulighed for at afvise de pågældende fra folkeregistrering.«

Jeg vil meget gerne have, vi her i dag får svar fra ministeren om, hvilke overvejelser han har gjort sig i anledning af denne henvendelse.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Fru Dorte Bennedsen harcelerede lidt over, sådan opfattede jeg det, at det af betænkningssbidraget fremgik, at Venstre ville redegøre for sin stilling her ved andenbehandlingen.

Nu har jeg ikke opfattet det sådan, at der er noget særlig kritisabelt i, at en folketingsgruppe tilkendegiver sin mening på den måde. Men jeg vil gerne tilkendegive over for fru Dorte Bennedsen, og i øvrigt hvem der måtte være interesseret i det, at et stort, stort flertal – et meget markant flertal – af Venstres folketingsgruppe selvsagt stemmer for dette lovforslag.

Det har jeg ikke selv et øjeblik været i tvivl om at jeg ville gøre, og jeg føler, at det arbejde, Justitsministeriet har lagt for dagen med hensyn til at sikre bedst mulig retssikkerhed, er et fortræffeligt stykke arbejde. Jeg føler mig retssikkerhedsmæssigt helt på sikker grund, og jeg er helt enig i det, som også Venstres ordfører sagde, at en domstolskontrol af tilholdene, som der lægges op til i ændringsforslaget, altså vil være helt urimeligt.

Jeg forventer også et bekræftende svar fra ministeren på, som det står i svaret på spørgsmål 86, at vi ikke bare flytter problemet ud på landet. For blot der er én naboejendom til en eventuel rockerborg i en landsby, vil politiet kunne gribe ind.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

At der i Venstres folketingsgruppe for tiden hersker en høj feber, får vi jo mange eksempler på i disse dage, og det har vi også fået i forbindelse med Venstres behandling af denne sag, men at man stadig ikke er i stand til at meddele gennem ordføreren, hvad Venstre agter at stemme, er dog ganske forbløffende – at det er så svært netop for partiet Venstre.

Nu har vi godt nok hørt hr. Jensbys ord, og hr. Jensby sagde noget forkert. Der står ikke i betænkningen, at man vil redegøre ved andenbehandlingen, men der står faktisk på tryk: ved tredje behandling, og den skal jo også finde sted i dag.

Men Venstres ordfører har endnu ikke kunnet meddele sin og sin gruppes stilling. Det må vi så le lidt af – eller ikke så lidt – men hvad der

bekymrer mig, er, at Venstres ordfører lige sagde, at hun beklager, at det er gået så hurtigt gennem Folketinget. Det blev sagt uden forbehold. Betyder det, at det skulle have været udsat en uge eller to eller tre, dette lovforslag? Kan vi få et svar på det?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg var da også glad for at høre hr. Jensby fra talerstolen klargøre det her. Tænk, om vi havde fået den klargøring i udvalget. Tænk, om hr. Jensby også havde været i udvalget lidt oftere, sådan at vi havde fået at vide, hvor Venstre var i denne sag.

Når det er sagt, skal jeg sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at svar på det spørgsmål, hun rejste, er givet i bilag 68, som er kommet her til morgen, så hvis man nu også tog sig af, hvad der kom af svar i udvalget, så kunne vi måske undgå at få mange korte bemærkninger fra denne talerstol.

Der er givet et fyldestgørende svar i bilag 68 på side 3 på spørgsmål 161 fra Kommunernes Landsforening.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil godt spørge, om det er en almindelig opfattelse hos Venstre, at man skal undlade at foretage domstolsprøvelse først og fremmest af hensyn til belastningen af domstolene. Hvis dette princip udvides til al lovgivning, så er det jo ret bekymrende.

Hvad er det, der gør det her forslag så specielt, at man på trods af en ret enstemmig melding fra de eksperter, man har indkaldt til en høring, ikke ser det som et problem, at man overlader hele skønnet til politiet alene?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Det skal være en kort bemærkning til hr. Jensby. Jeg vil gerne starte med at give Venstre en undskyldning, fordi jeg i min tale kom til at sige, at Venstre havde meddelt, at de først ville tage stilling ved andenbehandlingen. Det var jo faktisk det, der blev sagt på udvalgsmødet, og jeg beder meget om undskyldning, for der står jo faktisk i betænkningen, at det oven i købet først er ved tredjebehandlingen, Venstre kan finde ud af, hvad de mener om dette lovforslag.

Men når hr. Jensby så siger, at en stor – jeg tror, han sagde: En stor, stor gruppe af Venstre

vil stemme for – ja, så giver det mig da kun ekstra anledning til undren over, at vi kl. 10 forleden aften sidder i et langt møde i Retsudvalget, hvor vi ikke kan få at vide, hvad en dog så stor gruppe, faktisk Tingets næststørste gruppe, mener om lovforslaget.

Jeg synes, det er forbløffende, og det bekræfter mig i, at der er mange ord i Venstre, bare ikke ret meget vilje til handling.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det var en besynderlig oplevelse.

Her kommer der egentlig en meget velformuleret og gennemgribende beskrivelse af retssikkerhedsproblemerne i det her lovforslag, og der kommer en beskrivelse af, i og med at man lægger den over under det forvaltningsretlige – man siger, det er en forvaltningsakt – at så kan man sætte spørgsmålstegn ved SF's ændringsforslag. Og så kommer hr. Jensby med en plat og primitiv og udokumenteret begrundelse for, at han i øvrigt allerede på forhånd havde besluttet sig for at sige ja. Jeg synes, det er en meget lav måde at diskutere på.

Derudover vil jeg godt i anledning af hr. Bjørn Elmquists korreksen af fru Birthe Rønn Hornbech sige, at Justitsministeriet ikke har svaret på det problem. Der er en kommune, der har et problem med fem mennesker, der har fået en folkeregisteradresse. Justitsministeriet henviser til, at det er et problem inden for sociallovgivningen. Det er ikke noget svar.

Formanden:

Så er det hr. Jensby, og jeg erindrer lige om, at de korte bemærkninger helst skal rette sig til den foregående ordfører.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg vil gerne sige til formanden for Retsudvalget, hr. Elmquist, at jeg godt kan forholde mig til et konkret lovforslag uden at skulle sidde i Retsudvalget.

Der kan være mange forskellige årsager til, at jeg ikke altid har haft lyst til at sidde i Retsudvalget på de tidspunkter, hvor hr. Elmquist holder møde. Jeg har mange andre ting og effektive ting at tage mig til, men jeg kan godt forholde mig, og mange af mine kolleger kan også forholde sig, til et givet lovforslag uden at sidde i Retsudvalget. Vi stoler stort set på de svar, vi får fra Justitsministeriet.

Og så kan jeg sige til fru Baastrup: Jeg kender en lille smule til juraen, og jeg ved, at inden for tilholdsproblematikken gælder den retstilstand, som også kommer til at gælde i denne her lovgivning. Så jeg føler mig ganske tryk ved det. Derfor er jeg retssikkerhedsmæssigt på sikker grund.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Må jeg godt spørge Socialdemokratiets ordfører: Vil regeringen ikke gerne have sit lovforslag igennem? Hvad er det nu for en polemik, vi skal i gang med? Det er da virkelig tilfredsstillende, at et medlem af Venstre går op og siger, at en stor del af Venstres folketingsgruppe kan stemme for det her forslag. Det kan Socialdemokratiets retsordfører da på ingen måde være utilfreds med.

Skal vi nu gå videre med den polemik, som der har været omkring det her lovforslag? Fortjener det nu ikke at komme til en sidste behandling her i dag i Folketinget? Jeg synes faktisk, at Socialdemokratiet burde være de første til at få det igennem, nu hvor vi er så tæt ved snorene.

Formanden:

Jeg erindrer endnu en gang om, at vi prøver at holde det sådan, at bemærkningerne er til den ordfører, der har haft ordet. Så er det hr. Bjørn Elmquist.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Det er blot om bilaget. Det er rigtigt, det skal vi også nok kunne klare i udvalget.

Men alligevel synes jeg, at jeg skylder fru Anne Baastrup at sige, at det, Kommunernes Landsforening spørger om, er, om der i det pågældende lovforslag nr. L 22 skal indsættes en bestemmelse, der handler om det problem, som Kommunernes Landsforening påpeger. Dertil svarer Justitsministeriet: Nej, det skal der ikke. Det skal finde sin løsning i andre lovgivninger og ved andre foranstaltninger.

Er det ikke et udtømmende svar vedrørende L 22? Det synes jeg.

Formanden:

Så er det fru Birthe Rønn Hornbech, der svarer.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kan sige til hr. Arne Melchior, som har så travlt med, hvad der foregår i Venstres folketingsgruppe: Hvis hr. Arne Melchior beskæftigede sig lidt mere med at få den retspolitik igennem i regeringen, som fru Sonja Albrink adskillige gange har givet udtryk for i dagspressen, så er det ikke sikkert, at vi havde behøvet den lov her i dag.

Men i Venstre er det altså sådan, at vi giver os god tid til at drøfte vitale problemer.

Statsministeren forlangte, at dette lovforslag skulle igennem tre behandlinger over en weekend. Det frafaldt den socialdemokratiske ordfører så om mandagen og godtgjorde dermed, at det var politisk plat, hvad statsministeren havde sagt sidste torsdag aften.

Ved samme lejlighed sagde hr. Anders Fogh Rasmussen, at vi ville arbejde dag og nat, hvis regeringen bad om det. Jeg vil godt bede hr. Arne Melchior om at bekræfte, at i det omfang han har været til møderne, har jeg også været der.

Og jeg har også været der dag og nat. Derfor kan jeg sige til hr. Bjørn Elmquist, at han overhovedet ikke skal bryde sig om at korrekse medlemmerne om, hvad de har læst og ikke har læst. Det bilag, som lå i hr. Bjørn Elmquists boks, da han kom, ja, det lå der, da han kom, men det lå der ikke, da jeg kom, og det lå der heller ikke, da jeg gik herfra i går aftes. Det siger altså noget om, at hr. Bjørn Elmquists mødetider ligger på et andet tidspunkt end mine. Bilaget var nået frem, da hr. Elmquist endelig kom til stede.

Ærlig talt synes jeg, at denne sag er alt for alvorlig til alt det dér småfnidder, men jeg vil sige, at hr. Bjørn Elmquist lever en farlig tilværelse. Jeg er glad for, at det nu endelig står i Folketingstidende, hvordan hr. Bjørn Elmquist mener, at han som udvalgsformand skal korrekse medlemmerne her i Folketingssalen. Jeg synes, det er helt fantastisk, at regeringspartierne bliver ved med at stille med den formandskandidat. Det er ikke rimeligt, at det foregår på den måde.

Med hensyn til retssikkerheden mente jeg, det var så vigtigt, at det var rigtigt at gøre rede for det. Vi har i Venstre her i Folketinget to gange i løbet af sidste samling haft lange debatter om retssikkerheden – den ene gang var det i en forespørgselsdebat rejst af Venstre – og det er altså sådan, at jeg som retsordfører finder, at

tingene skal kunne hænge sammen. Jeg vil helst ikke korrektes for, at det, jeg siger i dag, ikke passer med det, jeg sagde for ½ år siden. Derfor tillod jeg mig altså denne gennemgang af, hvordan jeg ser på retssikkerheden, og det har jeg opbakning til i Venstres folketingsgruppe. Hvis der er nogen, der er imod, kan de bare komme an!

Og så med hensyn til, hvordan vi stemmer: Jamen Venstres folketingsgruppe – det har man i øvrigt kunnet læse i alle aviserne – stemmer som folketingsgruppe for, men der er et par medlemmer, der vil have lov at udtrykke deres skepsis. Sådan er det i Venstres folketingsgruppe. Jeg kan forstå, at der ikke er så mange andre folketingsgrupper, hvor man kan få lov at stemme efter sin samvittighed.

Helge Adam Møller (KF):

Den konservative folketingsgruppe – alle i gruppen – støtter dette lovforslag; men vi er jo ikke alene. Det er også familierne og beboerne i Nykøbing Falster, i Dalby, i Titangade, i Polensgade, i Stenløse, i Roskilde og i Aalborg, som støtter dette forslag. Det er borgmestrene i alle disse byer, som støtter dette forslag. Det er politiet i alle disse byer og politiets ledelse, der støtter dette forslag. Det er et overvældende flertal i befolkningen, der støtter dette forslag.

Hvem er så imod? Ja, det er en meget lille minoritet, det er en morder, Jørn Jønke Nielsen, det er et antal ekstremt kriminelle medlemmer af Hells Angels og Bandidos, det er advokaterne for disse rockergrupper, det er Enhedslisten, og så er det vist fru Birthe Rønn Hornbech.

Men hvem har så ansvaret for, at dette forslag er nødvendigt – og at det er nødvendigt, at det bliver vedtaget her i dag? Der er ingen tvivl om, hvem der har hovedansvaret. Det har rockerne, specielt medlemmerne af Hells Angels og Bandidos og deres supportergrupper, som jo er ekstremt kriminelle, som koldsindigt, hensynsløst og asocialt anvender alle midler for at nå deres mål, også drab, lemlæstelse og vold. Det ved vi, det er dokumenteret.

Men der er andre, der har et medansvar, og det skal siges her, hvor både statsministeren og justitsministeren er til stede, at regeringen har et medansvar for den situation, som medfører, at dette lovforslag er nødvendigt. Det medansvar kan regeringen ikke løbe fra, men den kan søge at gøre skaden god igen. Den har et medansvar, fordi man i næsten 2 år har vidst, hvilke midler der var nødvendige, men intet har gjort, et med-

ansvar, fordi justitsministeren i marts 1995 og i maj 1995 klart og tydeligt sagde, at nu kom der nogle forslag, som ville give politiet bedre værktøjer, et medansvar, fordi statsministeren for et år siden, altså i oktober 1995, i lovkataloget meddelte, at nu kom der nogle initiativer. Hver gang skete der intet.

Nogle siger så, at problemerne ikke skal flyttes ud på landet, hvis dette lovforslag vedtages. Det er jeg og den konservative folketingsgruppe helt enige i; men det bliver de jo heller ikke. Det er vigtigt at konstatere, at denne lov også gælder for selv den mindste landsby. Den gælder også for det hus på landet, hvor der måtte være en rockerborg eller et rockertilholdssted. Hvis der ligger bare ét andet hus i nærheden, så kan loven anvendes.

Men det skal også siges i dag, at den konservative folketingsgruppe vil langt længere end det her lovforslag. Det hjælper de 500 eller 1.000 familier, som bor op og ned ad rockerborge, og det er godt, det er nødvendigt, og det er tiltrængt, men vi ønsker, at regeringen her og nu, gerne i dag, lever op til sin pligt, jf. grundlovens § 78, og forbyder Hells Angels og Bandidos.

Vi ønsker også, at regeringen meget hurtigt lever op til løfterne fra sidste år om at fremsætte de nødvendige lovforslag, som gør det muligt, at politiet nat og dag, på land og i by kan forfølge rockerne, kan anholde dem, kan stille dem for en domstol, og at alle de, der er kriminelle – og det er jo de fleste – kan sættes i fængsel.

Med hensyn til ændringsforslagene kan jeg sige, at vi kan støtte regeringens ændringsforslag. De gør et nødvendigt lovforslag endnu bedre.

SF's ændringsforslag er vi imod af nøjagtig de samme grunde, som Socialdemokratiets og Venstres ordførere gav udtryk for.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ud over det retssikkerhedsmæssige i det her lovforslag er det for os meget slemt, at man med lovforslaget skaber en illusion om, at man gør noget ved problemet, selv om vi har fået tydeligt dokumenteret, at det eneste, man gør, er, at man flytter rundt på problemet i stedet for at fjerne problemet. Vi ønsker at fjerne problemet.

Nu kan jeg forstå på hr. Helge Adam Møller, at man sådan set vil bruge denne lov på stort set en hvilken som helst bolig rundt i landet. Det vil jeg gerne have bekræftet heroppefra af hr. Helge Adam Møller: Er det efter De Konservatives

opfattelse sådan, at det ikke bare er 10 rockerborgere, vi snakker om, men at vi i virkeligheden snakker om et uendeligt antal boliger her i landet, hvor man fra politiets side kan sige, at her må den og den person ikke bo?

Margrete Auken (SF):

Også i SF er vi jo i en vis forstand meget glade for det forløb, vi har været igennem: Vi begynder i forholdsvis vild kaos og panik, hvor man har en fornemmelse af, at ting skal jages igennem med manerer, som måske passer godt til, at der er rockerkrig, men som ikke passer særlig godt til Folketingets værdighed og grundighed.

Det var vældig godt, at vi havde den høring forleden dag, som bl.a. var medvirkende til at kaste et godt skær over Folketingets arbejde. Forhåbentlig var der flere, der så den, end der er, som overværer den platte debat, vi havde lige før, om, hvem der var den værste til ikke at komme osv. Det er ikke fremmede for vores gode navn og rygte, men det *var* den høring.

Vi er da også i SF glade for en hel del af det, der efterfølgende er kommet ud af høringen, fordi det er blevet taget alvorligt i Retsudvalgets betænkning. Hvis hr. Frank Aaen havde læst den, ville han kunne se, at hele udvalget er enig om, at det her er et meget, meget midlertidigt indgreb. Nu ved jeg ikke, hvad Enhedslisten mener, men jeg kunne forstå, at det er Enhedslisten også enig i, og det står faktisk i betænkningen.

Vi ved godt, at det er helt andre ting, der skal til. Og det skal vi selvfølgelig også beskæftige os med: Hvad er det, der skal til?

Det er ikke, fordi jeg har tænkt mig at bruge så forfærdelig meget tid på hr. Frank Aaen, for jeg synes altså, at rockerkrigen er betydelig vigtigere end den uenighed, der kan være mellem Enhedslisten og SF i denne her sammenhæng. Jeg beklager, at vi kan komme til at flytte så meget vægt over på det dér med at finde et hår i suppen. Når nu suppen er af en helt anden art, så er den gang hår i suppen-finderi måske mere et akademisk skoleridt, som ikke har noget med virkeligheden at gøre, og det er ikke særlig omtænksomt. Selv om man kan kalde det et akademisk skoleridt, synes jeg, at det virker pinligt.

Men i denne her sammenhæng ærgrer det mig så også, at regeringen ikke er gået ind på det kritiskpunkt, der hedder domstolsprøvelse. Vi fik de andre ændringsforslag og konkretiseringen i teksten, og vi støtter dem. Vi er glade

for, at man kom i tanker om, at der skulle være vanvarebestemmelser i lovforslaget, så man ikke hælder folk to år i fængsel – eller mindst 30 dage – hvis de kommer til at gå ind i en bygning og ikke er klar over det. Det var en åbenlys sjuskefejl i forslaget, og det er godt, at det blev rettet op.

Men det, vi er kedede af, er, at vi ikke har fået det ind med domstolene. Alle – så at sige alle – deltagerne i panelet mente, at det ville hjælpe på lovens retstryghed – lad mig kalde det det i denne her sammenhæng.

Når man bare henviser til, som hr. Jensby gjorde før, og som også andre har gjort, at et almindeligt tilhold jo heller ikke skal domstolsprøves på samme måde, så må man sige, at det giver altså maksimalt 6 måneders fængsel, mens det her giver 2 års fængsel. De andre har muligheder for bøder og alt muligt andet; det er der overhovedet ikke plads til her; det er hele balladen, der skal ind, og det er minimum 30 dages ubetinget fængsel, hvis ikke der er en vanvarebestemmelse. Derfor kan det ikke uden videre sammenlignes med de almindelige tilhold, og derfor burde det også have været regeringen og flertallet herinde magtpåliggende at prøve at få klaret den sag med en domstolsgaranti.

Vi er i SF ærgerlige over, at man ikke går seriøst ind på at se, hvordan det her faktisk kan klares. Ressourceargumentet er så pinligt, så jeg ikke synes, at man skal bruge det. Jeg håber aldrig, det vil blive brugt mere. At sige: Vi har ikke ressourcer til at sikre retssikkerheden, det må man aldrig gøre.

Sande til-argumentet synes jeg er bedre. Det er også derfor, at vi har prøvet i vores ændringsforslag at indbygge en række forbehold, eller hvad man nu skal kalde dem, altså en række stopklodser, sådan at det ikke er muligt for folk, der vil udnytte et godt system, at få det til at gå i stykker. Jeg kan her specielt henvise til vores stk. 1 om, at det ikke er 24-timers-reglen, men 5-dages-reglen, vi bruger. Jeg kan henvise til, at vi også siger, at det i høj grad er det, der ligger til grund for selve tilholdet, som skal lægges til grund i retten også. Og jeg kan henvise til, at vi i stk. 5 siger, at hvis man er ude for noget her, der er ren chikane, så kan de få regningen i hovedet, kan de, og at vi i stk. 8 indskærper, at det ikke er muligt før efter 6 måneder at få en sag rejst igen, hvis den er blevet afgjort.

Det er alt sammen noget, som kunne medvirke til at afbøde sande til-frygten, som jeg synes er relevant. Jeg synes, den er relevant, men jeg

synes ikke, det er særlig sympatisk, at man så bare afviser det hele. Og det vil jeg da godt holde fast ved, for det er bl.a. medvirkende til, at en stor del af vor diskussion kommer til at handle om mulighederne for at begrænse åbenlyse, dømtte forbrydere.

Det er ærgerligt, at det ikke bliver det, der er hovedtemaet, men hvad man nu kan få lavet henne i den finere ende af skoleridtet om retssikkerhed. Jeg synes, det er ærgerligt, at vi har fået flyttet debatten, og jeg mener, at regeringen i høj grad er medansvarlig for det ved ikke at sørge for, at de her, jeg havde nær sagt småting, men det er ikke helt småting, kunne komme i orden.

Lad mig så også sige, når man diskuterer, hvem der er imod forslaget – jeg tror, det var hr. Helge Adam Møller, der sagde sådan meget drakonisk: »Det er mordere og sådan nogen« – at det er altså ikke rigtigt, det er ikke kun dem.

Vi ved fra de almindelige, menige betjente, som vi også i vores retsudvalg har kontakt med, at om de ikke ligefrem er imod det, så er mange af dem stærkt bekymrede for, at vi bare spreder problemet nu, at det bliver meget farligere for dem, og at de bliver gidsler i en række situationer. Jeg synes, vi skal tage den frygt alvorligt.

Vi har set indtil nu, at det er lykkedes rockerne at få en hel masse – havde jeg nær sagt – brud igennem. De kører rundt uden styrthjelm alle sammen, for de kan gå ind og sige »hands up!« til en doktor, sådan at de får attest på, at deres hoved ikke kan tåle at køre med styrthjelm. De kan få sat hegn op, der er hinsides alt, hvad man ellers tillader i kommunerne. Hvorfor kan de det? Sandsynligvis fordi folk er bange for dem.

Og det er altså en frygt, vi også skal tage alvorligt i denne her sammenhæng. Jeg synes, vi skal lytte ordentligt til bekymringen, som er kommet til udtryk fra mange sider, for, at det ikke alene ikke er nok, det vi gør, men at det også kan have negative virkninger.

Det er ikke det samme, som at vi ikke vil stemme for lovforslaget. Det ender det jo nok med, at vi vil til sidst. Jeg vil bare gøre opmærksom på alle de problemer i det, som jeg synes burde have klarere sprog, og jeg bliver bekymret, når hr. Helge Adam Møller ligesom får lov til at tegne et »vi« herinde på en måde, så man fornemmer, at nu er rockerkrigen nået godt og grundigt ind i selve samfundet. Altså, man taler om det, som om der nu bare skal slås hårdt til uden at tænke på, at det ikke er så nemt.

Jeg vil godt i denne forbindelse jamre lidt over, at vi ikke har fået ordentlig sikkerhed for, hvad der sker med den næste pakke. Vi har fået det indtryk, at det kunne skyldes, at statsministeren i en overophedet debat – ligesom justitsministerens bedårende »inden efterårsferien« – er kommet til at sige: Nu skal det gå stærkt. Og så sidder vi tilbage med en opfølgning af en hel masse svære forslag, som ikke bliver ordentligt forberedt; det er et problem.

Jeg ved godt, at vi er blevet lovet, at vi nok skal blive spurgt inden, og det er selvfølgelig vældig betryggende, men jeg synes, det havde været mere betryggende, hvis man havde sikret sig, at Advokatrådet, Dommerforeningen, og hvad ved jeg, var kommet med i forberedelsen af det arbejde. Man burde nedsætte en kommission, og man burde lige have taget den ekstra måned med, for det er velforberejdede mennesker, som ved, hvad de taler om.

Jeg synes, det er lidt småpinligt, at nogle hastige bemærkninger fra en statsminister skal få hele regeringen og regeringspartierne til at sige, at vi er nødt til at jage det her igennem. Kunne vi dog ikke lige vente til december, lidt ind i december eller til den 1. januar? Det er jo store ting, man vil gøre, og det næste skridt, der bliver taget i denne sag, er jo langt mere omfattende end det, vi nu tager – det er begrænset til rockerborgene og de dér sager – mens det næste altså kan få ret alvorlige følger.

Jeg vil meget opfordre regeringen til – det må nødvendigvis være regeringen, jeg siger det til, for regeringspartierne gør jo bare, som regeringen siger de skal – at gentænke, om det er klogt, at vi igen kommer til at stå i en situation, hvor vi står med et lovforslag, som kan møde så meget berettiget kritik, som dette gjorde.

Jeg regner ikke med at få et særlig betryggende svar, men dog så meget svar, at vi på det her punkt ikke skal være helt så ængstelige for, hvad det er for en proces, vi er med til at begive os ind i.

Jeg er ikke ængstelig for det, vi gør nu. Jeg synes, det er rigtigt, at vi har været med så langt, og jeg synes også, det er rigtigt, at vi stemmer for. Det ærgrer mig lidt, at regeringen ikke medvirker til, at det bliver et helt flot forslag, vi kan komme med, hvor vi siger: Vi har gjort, hvad vi kunne, for at få det mos væk, der selvfølgelig nødvendigvis må være i en så særlovsagtig lov. Men lad det nu være. Jeg vil bare opfordre til, at man stemmer for vores ændringsforslag – eller i det mindste går ind og

svarer ordentligt på, hvad der er i det, som gør, at man ikke kan løse situationen.

Jo, justitsministeren kan godt komme til at svare på, hvad der er i vejen med vores ændringsforslag; det vil jeg sådan set godt høre.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Fru Margrete Auken kommenterer mit spørgsmål til hr. Helge Adam Møller, og det er da o.k., men det var altså hr. Helge Adam Møller, jeg spurgte, og jeg håber, at jeg efterfølgende kan få et svar.

Men således foranlediget vil jeg gerne sige til fru Margrete Auken, at når man har erkendt – som jeg kan forstå SF har – at det her først og fremmest flytter rundt på problemet, undrer det mig meget, at man tilsyneladende går med til en lovgivning, som har så store retssikkerhedsmæssige problemer i sig.

Jeg vil godt for at være helt sikker spørge fru Margrete Auken: Er det sådan, at man, hvis SF's ændringsforslag bliver nedstemt, stadig væk vil stemme for den samlede lov?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Fru Margrete Auken kom til at berøre et problem, som jeg er meget enig i. Fru Margrete Auken sagde, at når rockerne kan køre uden styrthjelm, er det nok, fordi lægen er bange for ikke at give en lægeerklæring, når han sidder over for en med rygmærker og tatoveringer.

Når de kommunale myndigheder ikke tør skride ind over for de ulovlige bygninger og de høje hegn, er det nok, fordi den embedsmand, der skal skride ind, er bange for den rocker, som lægger pres på ham.

Fru Margrete Auken siger, at når nogle menige politifolk er bange for – det er der nogle af dem, der har givet udtryk for – at rockerne skal blive endnu mere voldelige, er det korrekt. Vi ved også, at fængselspersonale i dag i alle morgenradioaviserne har sagt, at de er bange for at få flere rockere i fængslerne, fordi rockerne styrer det. Og vi så i tv i går, at vidnerne er bange for at vidne, når der er rockere til stede.

Jamen nu skal vi passe på, at ikke også dette Folketing bliver bange, for hvem er det så, der vinder? Vi taler om nogle mennesker, som er ekstremt voldelige og kriminelle, som bruger trusler for at få samfundet til at opføre sig, så deres kriminalitet kan godtages. Det må vi ikke acceptere, og derfor skal denne og andre love vedtages, så rockerne kan bekæmpes.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Hr. Helge Adam Møller og jeg kan blive enige i beskrivelsen af, hvad det er for en historie, vi står midt i. Det her er krigslignende tilstande, og der skal, hvis vi kan, gøres noget. Jeg tror bare, vi skal passe på, at vi ikke laver numre med os selv, for folk bliver ikke nødvendigvis mindre bange, blot vi vedtager en masse ting herinde.

Vi skal jo ikke – ligesom i et fjernt Østland – have indført tilstande af værste karakter. Vi skal stadig væk have et samfund, hvor vi alle sammen kan færdes, og dér er vi nødt til at respektere, at vi ikke uden videre løser denne slags ting ved at fare frem med bål og brand. Det, jeg er bange for her i Folketinget – jeg er ellers ikke så bange for ret meget andet end biler, der kører for stærkt – er, at det lykkes f.eks. hr. Helge Adam Møller at flytte fokus fra rockerkrigen, så vi pludselig kommer til at ændre nogle ting i vores almindelige retsbeskyttelse, f.eks. med forslaget om anonyme vidner og civile agenter og alt det dér hutlihej.

Det har ikke noget at gøre med rockerne, men noget at gøre med, at vi pludselig står med nogle ting, som er farlige for resten af samfundet, sådan at det i virkeligheden er samfundet, der har tabt krigen til rockerne. Det er jeg bange for. Jeg er såmænd ikke bange for rockerne, men jeg er virkelig bange for, at det andet skal ske.

Så vil jeg lige hurtigt – formanden er efter mig – sige til Enhedslistens repræsentanter: Ligesom med selskabstømmere og andre af den slags folk, som kan udnytte systemet ud over alle grænser, så kommer der et eller andet tidspunkt, hvor man siger, at nu er det nok, og selv om de kan sætte hele det store advokatapparat i gang, så er der altså et eller andet sted, hvor vi siger, at nu er det nok. Vi håber selvfølgelig, at vi får højresiden i salen med, ligesom når det er folk, som begår pengeforbrydelser, der skal stoppes.

Vi har altså begge holdninger, for forbrydere skal ikke udnytte vores gode system. Det er det, rockerne gør, og det er det, selskabstømmere gør.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er åbenbart svært at få svar på sine spørgsmål. Det gælder både hr. Helge Adam Møller og fru Margrete Auken, som heller ikke nåede at svare.

Men jeg vil godt sige til fru Margrete Auken og til SF: Læg lige mærke til, hvilket selskab I er ved at komme i! Fru Margrete Auken er selv inde på i sit sidste indlæg, at det er et meget dårligt selskab at være i, fordi det også betyder, at man sætter sig op på en glidebane, ingen ved hvor går hen.

Nu får vi spredt rockerproblemet ud til hele landet, og så kommer der 2-3 angreb på rockerne ude i boligområderne. Alle og enhver herinde, der har hørt hr. Helge Adam Møller, ved godt, hvilken sang vi så får, og så står SF og regeringen med et endnu værre problem, fordi man har sat gang i noget, der ikke løser problemet – i stedet for bruge tiden på nogle ting, der kunne løse det.

Det er en meget farlig vej, SF sammen med regeringen har begivet sig ind på. Jeg er meget ked af det.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Valget står altid mellem livets risiko og dødens sikkerhed. Man kan selvfølgelig anbringe sig i graven, så man er sikker på, at det ikke kan gå galt. Jeg synes ærlig talt, at Enhedslisten simpelt hen er for skinhellige og for feje i denne sag. Jeg synes, det er smadderpinligt at høre på. De er hamrende ligeglade med de mennesker, som er bange, bare de kan få lov til at stå og se pompøse ud. Enhedslisten lyder og taler fuldstændig som de folk, der netop forsvarer berigelsesforbryderne.

Jeg indrømmer blankt, at jeg måske er kommet i lidt dårligt selskab med Venstre og De Konservative; det overlever jeg i forhold til at være i det rockerselskab, som Enhedslisten anbringer sig i.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Så lykkedes det igen fru Margrete Auken at undgå at svare på mit spørgsmål. Jeg må så bare sige, at vores ordfører kommer tilbage til, hvad vi foreslår der skal gøres. Det er naturligvis fuldstændig galt at udlægge vores holdning i retning af, at vi ikke vil gøre noget ved det. De skal væk fra Polensgade, de skal væk fra Titangade; den borg må gerne blive revet ned for vores skyld. Man skal bare ikke tro, at denne lov løser noget som helst.

Der er andre midler i den eksisterende lovgivning, som kunne bruges, samtidig med at vi fik gang i en diskussion om andre initiativer i

stedet for denne dødsyge debat, som efter vores opfattelse er en alvorlig udfordring til og udhuling af retssikkerheden i det her land.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er utroligt at høre hele denne debat om retssikkerhed. Jeg synes, det gør et umådeligt stort indtryk, når man sidder i Folketingets Retsudvalg og dér modtager deputationer med folk fra Polensgade, Titangade og Roskilde, der er så berørt af det her forslag, som siger, at det er bekymrende – jeg er helt, helt enig – fordi det ser ud, som om Folketingets politikere tager langt, langt, langt større hensyn til rockernes retssikkerhed end de borgere, der er berørt af det frygtelige, som foregår lige nu og her. Det synes jeg også Enhedslisten burde forholde sig til.

Er det dog ikke et gigantisk problem og en proportionsforvrængning af dimensioner, at man på det her punkt går så meget op i retssikkerheden over for nogle dybt kriminelle mennesker, mens man på andre områder ser lidt igennem fingrene med den? Jeg synes, det er et stort problem, at man ikke bare siger: Nu må der ske noget, for vi skylder faktisk borgerne i det her land, at der sker bare et eller andet. Jeg er helt enig i, at det her ikke er nok, men det er dog et lillebitte skridt i den rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Ganske kort. Som Lars Adam Rehof sagde på ringen i mandags, så er det sådan med retssikkerhed, at hvis den ikke gælder for dem, der er anklaget, så er enhver snak om retssikkerhed det rene hykleri.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Retssikkerheden gælder selvfølgelig for alle, også for de anklagede, men man skal jo ikke glemme, at det her drejer sig om mennesker, der har en hoben af domme. Det drejer sig ikke om mennesker, hvis skyld kan betvivles. Det kan den ikke. Det, de får tilhold for, er for noget, hvor alle de dér domme ligger i forvejen. Det ved I da godt.

Det var også derfor, at bl.a. Lars Adam Rehof i sine indlæg i mandags gjorde opmærksom på, at sådan som forslaget lå, var han enig med Haagen Jensen og andre, som syntes, der var mange problemer i det, men som det lå, var der

ikke problemer hverken i forhold til menneskerettighederne eller i forhold til grundloven. Der kunne i forvaltningen af loven komme det med om den almindelige retssikkerhed; det lå ikke i teksten endnu, men det kunne komme. Det er selvfølgelig det, vi har pillet ved siden hen.

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Nu blev der jo sagt mange ting også om menneskerettigheder og retsprincipper og sådan noget på høringen, men det blev i hvert fald også sagt af Claus Haagen Jensen, at selve udstedelsen af forbudene ikke er omfattet af menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 2, men at det stadig væk er et almindelig hyldet princip, at hvis man skal gribe ind i vanskelige situationer, så griber man ind over for dem, der truer andres sikkerhed og ikke over for de truede, ofrene. Det var ordret, hvad der blev sagt om det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er jo præcis derfor, vi har fået ændringsforslag nr. 1 igennem, hvor vi får op i teksten, at det ikke kan misbruges til, at man går ind over for den truede part; men her har vi to parter, der er åbenlyst i krig med hinanden med dybt ulovlige og voldelige midler. Det stod ikke oprindeligt i teksten, og derfor havde Haagen Jensen ret, når han sagde, at den dér havde en problemside. Den ændring har vi taget højde for.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

For lidt siden faldt ordet hyklery. Det var et citat fra høringen forleden dag. Jeg vil nødig anvende det ord for tit, men det forekommer mig at være hyklery at påstå, som det gøres fra Enhedslistens ordfører, at der gribes ind over for nogle, der er truede. Det er ikke sandt. De truer jo også selv. Ergo er udtalelsen lodret forkert, og det ved Enhedslistens ordfører udmærket.

Formanden:

Jeg vil lige for en ordens skyld sige, at vi indførte den regel, at de korte bemærkninger skulle henvende sig til den foregående ordførers bemærkninger.

Så er det hr. Bjørn Elmquist som ordfører.

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil starte med en reaktion på noget af det, som hr. Frank Aaen sagde for et øjeblik siden: at vi med dette lovforslag vil sprede rockerne ud over hele landet. Jamen mig bekendt er der ingen rockere, der i øjeblikket – og vi agter heller ikke at udvide det – har forbud mod at begive sig, hvorhen de vil. Ifølge færdselsloven kan de jo køre på deres motorcykler, hvor de vil, så den risiko, som hr. Frank Aaen mente vi øgede, eksisterer da allerede. Men nu skal jeg ikke blive så polemisk, at jeg vil skyde hr. Frank Aaen i skoene, at han hermed lægger op til, at vi skal have en virkelig kontrolleret overvågning af alle rockere og forhindre dem i at begive sig rundt i samfundet, fordi det kunne være, at nogle af de andre ville begynde at skyde på dem. Det mener jeg ville være en overdrivelse.

I øvrigt vil jeg prøve at forholde mig til ændringsforslaget fra SF, for jeg synes, at en del af debatten efter vores høring i mandags er sandt til igen. Det er et udtryk, som også SF har brugt, og det synes jeg er et godt udtryk. Den er sandt til i den forstand, at der er mange mennesker og medier, som nu siger: Jamen det er da også for galt, at der ikke er en domstolskontrol af det her. Men det er urigtigt. Der er domstolskontrol på en række områder.

Der er for det første en klageadgang, som ikke er domstolsbetinget. Når man får et sådant tilhold – og jeg tror faktisk, jeg vil bruge hele min ordførertale tid til at skære det ud i pap – kan man sige til politiet: Nej, det er uretfærdigt, jeg skal ikke have det tilhold. Så skal justitsministeren tage stilling til klagesagen, og når justitsministeren har taget stilling, kan Ombudsmanden bringes ind i sagen, hvis den, der har fået tilholdet, begærer det. Det er hele den administrative rekurs.

Dernæst: Enhver kan ifølge grundlovens § 63 få en prøvesag, hvor man anlægger sag mod myndighederne og siger: Jeg skulle aldrig have haft det tilhold. Der er ingen begrænsninger i så henseende. Det kan alle gøre. Der kan selvfølgelig være nogle økonomiske begrænsninger, fordi nogle ikke har råd til det.

I nogle tilfælde kan der være tale om en principiel prøvesag, måske for en bestemt kategori. Jeg har et par gange sagt, at det kan være, vi skal have en prøvesag for den hårde kerne af rockerne; det skal jeg ikke selv afgøre, men det kunne være tilfældet. Det kan være, vi skal have en prøvesag for den type, man kunne kalde prospects – det er dem, der prøver at bliver med-

lemmer – og der kunne være en prøvesag for den kategori, man kunne kalde hang-arounds, dvs. dem, der bare hænger dernede og måske synes, det er spændende at være sådan et sted. Og så er der de helt uprøvede folk, som siger: Ved I hvad, jeg har lyst til at gå til den fest dernede, for jeg har egentlig sympati for sådan nogle marginaliserede grupper, og jo flere almindelige mennesker, der er omkring dem, jo mere får vi afdramatiseret det hele. Der kunne også være tale om en prøvesag for den type, hvis de får tilhold.

Justitsministeren har givet tilsagn om, og det har vi skrevet i betænkningen, at i et sådant tilfælde, hvor der er en prøvesag, vil man give fri proces. Også den form for domstolsprøvelse er der altså mulighed for, og ingen bliver afskåret fra den mulighed. I det omfang de ønsker det og har midlerne, kan de gøre brug af grundlovens § 63.

Og så kommer vi til det sidste: Der er ingen, der bliver straffet for overtrædelse af et tilhold ved politiets foranstaltning, ingen! Sagen skal passere en domstol, for selvfølgelig skal en dommer for det første tage stilling til, om det var berettiget, at tilholdet blev givet, og for det andet hvilken straf der skal være forskyldt. Og her må dommeren forholde sig til strafammen.

Jeg har hermed også taget stilling til SF's ændringsforslag og må sige, at jeg har stor sympati for bestræbelserne, der ligger bag det. Men i og med, at SF analogiserer – altså tager den domstolsprøvelsesadgang, som findes i tilfælde af administrativ frihedsberøvelse, 5-dages-fri- sten osv. – skyder SF ifølge min opfattelse over målet. Der er på ingen måde tale om en administrativ frihedsberøvelse her. Der er tale om et yderst begrænset indgreb i de pågældendes rettigheder, og det mener jeg også vi fik helt klaring på ved høringen i mandags. Det var så klart, at jeg faktisk har lyst til enten at afspille en video en gang til et eller andet sted eller sende den båndafskrift, vi har i Retsudvalget, rundt til nogle flere. Der var i og for sig ingen – jo, der var én, der havde en indvending mod denne afgrænsning, og det var forsvarsadvokaten Thorild Høyer. Men han måtte desværre forlade vores høring, før vi fik lejlighed til ved fornyede spørgsmål at få ham til at tage kvalificeret stilling til vores spørgsmål. Så som jeg startede med at sige, er jeg lidt bange for, at vores debat er ved at sande til og vi så har behov for en ny høring.

Det allersidste, jeg skal sige, er – og det er til SF, men egentlig også til mange andre – at fru Margrete Auken var inde på, at når vi nu skal i gang med den bredere debat, hvad gør vi så mod organiseret kriminalitet? Hvad med rumaflytning? Hvad med vidner? Hvad med agenter? Kan vi ikke få en mere forsvarlig behandling eller en mere langvarig behandling af alle disse ting? Og her vil jeg sige, at jeg vil som ordfører arbejde for, at vi i Retsudvalget prøver at få en ny høring i stil med den, vi havde forleden dag. Den høring førte jo til, at en stor del af disse problemer blev afdramatiseret, og det gik op for ganske almindelige mennesker, der fulgte den over det ganske land, hvad tingene handler om: Der er ingen universalløsninger her, og vi er lige så meget som alle andre på jagt efter en forsvarlig balance i tingene.

Formanden:

Så åbner vi for debatten med korte bemærkninger til hr. Bjørn Elmquist, og der er foreløbig indtegnet hr. Frank Aaen, fru Tove Fergo, fru Jette Gottlieb og fru Margrete Auken.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nej, hr. Bjørn Elmquist, jeg støtter ikke, at man jager rockerne rundt i hele landet. Jeg støtter ikke, at man gør som i gamle dage, hvor man kunne erklære visse personer fredløse, og så kunne de kun være ude i skovene. Det er ikke det, vi foreslår, og sådan læser jeg heller ikke lovtæksten.

Men det er jo det, hr. Helge Adam Møller gav udtryk for før, og det er derfor, jeg gentagne gange har prøvet at få et svar på, om jeg har forstået hr. Helge Adam Møller korrekt. Jeg synes nemlig, det er et interessant spørgsmål, om i hvert fald en del af flertallet forestiller sig, at man kan gøre nogle personer fredløse og jage dem overalt.

Og hele diskussionen illustrerer, at dette lovforslag ikke løser problemet, men kun flytter rundt med det og formentlig gør det værre, fordi rockerne ikke længere kan bo nogle veldefinerede steder. Jeg mener ikke, de skal bo i hverken Polensgade eller Titangade, men det er dog veldefinerede steder. Men nu bliver de spredt rundt i almindelige boligområder, og det er ikke nogen løsning. Det er en forværring af problemet.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Jeg vil spørge hr. Bjørn Elmquist, om han kan fortælle mig helt konkret, hvordan lovforslaget skal anvendes i praksis. Jeg har det sådan, at jeg spekulerer på, at når nu rockerne samles derude i Titangade, eller hvor det måtte være, til en eller anden sammenkomst eller bare skal ud og hente nogle ting eller reparere nogle motorcykler, hvordan skal tilholdet så rent praktisk fungere? Skal de have et brev fra politiet med hjemmefra, hvor der står, at de ikke må komme der mere, eller skal der stå en betjent med en stak tilholds-skrivelser og udlevere dem, når de kommer, eller hvordan skal det foregå helt konkret? Jeg vil meget gerne have en helt konkret forklaring på, hvordan det skal praktiseres.

Nu er jeg jo ikke medlem af Retsudvalget, så jeg har ikke haft mulighed for at stille spørgsmål i den forbindelse. Men der står noget i lovforslaget om ejendomme, der tjener som tilholdssted for en gruppe rockere eller andre voldelige grupper. Det vil altså sige, at de godt kan mødes på en restaurant et sted i byen og holde fest, for det er jo ikke et tilholdssted for de her grupper, men her kan de også være mål for raketter og andre ting.

Jeg ville egentlig godt have et svar på de spørgsmål af de medlemmer, som synes, at forslaget er godt nok, og hvis ikke medlemmerne eller hr. Bjørn Elmquist kan svare, kan ministeren måske svare senere, når han får ordet.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Hr. Bjørn Elmquist lægger diskussionen op, som om dette lovforslag handler om rockere, og det er jo nok også det, det gør. Men det står ikke i forslaget, og det skyldes vel bl.a., at så skal man til at definere, hvad en rocker er.

Der bliver gjort forsøg på at undgå at bruge sådan en formulering, men det bringer jo bare mange andre skøn og antagelser ind. Hvad betyder f.eks. risiko? Hvad er en gruppe? Kan det f.eks. være en samling af narkomaner, der står med en sprøjte og måske ser truende ud? Hvordan antager man, at der er tale om et opgør, og hvad er et opgør for øvrigt? Hvad forstås ved de voldelige midler, som nu er kommet ind i teksten, osv. osv.? Og finder De Radikale, at disse skøn og antagelser ligger vældig godt hos politiet, eventuelt i en opkogt situation, og at disse skøn og antagelser ikke skal afprøves ved en domstol?

Det er ikke specielt for rockernes skyld. For mig er retssikkerhed ikke et spørgsmål om de personer, som forslaget her antages at handle om, men netop et spørgsmål om alle menneskers retssikkerhed og lighed for loven. Så diskussionen om retssikkerhed er mærkelig, i særdeleshed for alle, der kan henregnes til grupper. Med de erfaringer, vi har, bliver jeg ikke forbavset, hvis politiet en skønne dag skønner, at denne lov også gælder for strejkende arbejdere, som aktionerer mod skruibrækkere, og er det De Radikales retspolitik, at et så vidtgående skøn skal henlægges til politiet uden domstolsprøvelse?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nu må jeg ikke svare fru Jette Gottlieb, så det må jeg overlade til hr. Bjørn Elmquist, selv om det ellers var forholdsvis fristende at gøre det, for jeg var lige klar.

Men jeg vil lige tage fat på hr. Bjørn Elmquists bemærkning om vores ændringsforslag. Jeg er enig i, at forholdet ikke kan sammenlignes med administrativ frihedsberøvelse, men det kan altså heller ikke sammenlignes med et almindeligt tilhold. Der er jo ikke noget af det, der kan give de straffe, som kan idømmes efter lovforslaget, og det bekymrende ved det er altså, at den laveste straf er 30 dages ubetinget fængsel.

Derfor har vi prøvet at lave den mellemting, hvor vi har gjort, hvad vi kunne for finde ud af, hvordan det kan undgås, at forslaget misbruges. Vi sagde: Vi har en model her, som kan bruges, og så har vi bygget nogle andre ting ind i det. Og jeg kan ikke begribe, at det går helt i stå i Justitsministeriet og hos ordførerne for regeringspartierne, når de skal til at tænke over, hvordan vi kan få denne knude løst. Der er en stilstand i knolden, som jeg synes er lidt bekymringsvækkende, når jeg tænker på, hvor hurtigt man sætter apparatet i gang, når man skal ind og lave noget på den anden side.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Ja, nogle af de korte bemærkninger kan jeg svare meget kort på.

Til hr. Frank Aaen: Jamen jeg kan ikke stå inde for, hvad hr. Helge Adam Møller går ind for. Det er jo hans måde at udlægge tingene på, og jeg har en helt, helt anden måde at gøre det på. Jeg er ikke ude på, at vi skal starte en jagt på rockerne og gøre dem fredløse som sådan. Er

der nogen, der har begået kriminalitet, skal de straffes og anholdes af politiet, men de øvrige rockere skal ikke gøres fredløse.

Til fru Tove Fergo: Ja, jeg fristes altså til at svare med et modspørgsmål: Hvad i alverden laver man i Venstres folketingsgruppe, når man drøfter disse lovforslag? Skændes man bare med De Konservative og skælder ud på dem – og formentlig også på mig – som hademål? I vores folketingsgruppe har vi da haft en nøje faktisk gennemgang af lovforslaget, dets praktiske betydning osv.

Jeg skal hjertens gerne snakke med fru Tove Fergo bagefter, men da jeg har så kort tid til rådighed på talerstolen, så jeg endog begynder at snuble over ordene, kan jeg ikke gå ind i en dækkende besvarelse af de mange relevante spørgsmål, fru Tove Fergo stillede. Men hvorfor ikke drøfte dem i sin egen gruppe, før man tager stilling til lovforslaget? Vil det sige, at alle andre i Venstres folketingsgruppe, der skal stemme nu om lidt, har lige så ringe faktisk kendskab til, hvad der ligger i dette lovforslag? Det håber jeg bestemt ikke.

Så til fru Jette Gottlieb: Vi er helt enige i de principielle betragtninger om retssikkerheden. Men jeg må altså også henholde mig til det, vi fik at vide på høringen forleden dag. Jeg tror, det var hr. Helge Bo Jensen, der spurgte, om den afvejning af modstående hensyn og hensyn til forskellige rettigheder, som den socialdemokratiske ordfører og den radikale ordfører havde foretaget, var forsvarlig. Her var svaret helt klart: Ja! Og jeg må minde om, at en fortolkning af alle de spørgsmål meget vel kan blive et domstolsanliggende under de prøvesager, vi talte om før, så politiet præcis ved, hvad de har at henholde sig til. Men ellers har politiet selvfølgelig også en god erfaring.

Til fru Margrete Auken: En overtrædelse af et almindeligt tilhold kan også komme til at koste frihedsstraf, nemlig hæfte. Jeg vil medgive, at det er i ekstreme tilfælde, men vi har altså også en meget speciel situation her, hvor uskyldige naboer risikerer at sætte livet på spil.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Jeg kan kun sige, at vi har mange saglige og indgående drøftelser i Venstres folketingsgruppe, og vi har fået mange gode og relevante svar fra vores ordfører på området i forbindelse med vores drøftelse af dette forslag.

Men jeg undrer mig over, at hr. Bjørn Elmquist ikke kan fortælle mig det ganske kort, for det må der jo være redegjort for i udvalgsammenhæng osv. Politiet må have fortalt, hvordan de har tænkt sig at praktisere det, når de har været i samråd i udvalget. Så jeg kunne da godt tænke mig at få svar på: Jamen hvordan skal det praktiseres?

Vedrørende mit spørgsmål om restaurationer osv. er det rigtigt, hvad jeg bliver gjort opmærksom på, at der står i stk. 2, at man også kan forbyde dem at samles andre steder, hvis det er til fare. Men det er nu engang sådan, at rockerne meddeler jo ikke politiet, hvis de har tænkt sig at holde en sammenkomst på en eller anden restaurant i København. Det vil sige, at det kan være til lige så stor fare for de omkringboende, som når de samles i Titangade og Polensgade og andre steder.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Ja, det er jo dejligt at høre, at hr. Bjørn Elmquist er fuldstændig enig i det principielle. Så stemmer han altså bare imod sin overbevisning.

Enhedslistens bekymring over politiets skøn er vi jo slet ikke ene om. Det stærkt stigende antal klager over politiet viser, at der er mange, der ikke deler politiets skøn i konkrete situationer.

Problemet med de i loven foreslåede andre muligheder for klager gennem justitsministeren og efter grundlovens § 63 er jo, at netop svage grupper ikke vil være i stand til at køre sådan en kompliceret proces igennem, mens de grupper, som man er bange for vil belaste retssystemet, jo sagtens vil kunne finde ud af, hvordan man skal gribe det an. Så man opnår ikke noget ved at gøre det på den måde.

Jeg har stadig ikke hørt andre argumenter for, at der ikke må komme en domstolsprøvelse på, end de rent praktiske, at det vil belaste domstolene for meget.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil sige til fru Jette Gottlieb, at dér var jo netop igen et eksempel på, at debatten tilsander selv for en så kvalificeret deltager som fru Jette Gottlieb.

Nu siger hun, at der ikke må komme domstolsprøvelse på. Jamen det må der. Jeg har forklaret det én gang, jeg vil ikke gentage det, for der er domstolsprøvelse på.

Skulle der virkelig være en af disse grupper, som fru Jette Gottlieb siger der er så svagt funderet, at de ikke selv kan præstere en § 63, er jeg sikker på, at der er mange, der vil vise et sådant samfundssind, have en sådan solidaritet med dem. For nu taler vi ikke om kernerockerne, de kan jo altså godt sande systemet til, forstår jeg, men de andre.

Jeg vil gerne være med til at bidrage til at spytte i kassen, og jeg tror, at der er mange, der vil det, hvis der kommer ganske uskyldige mennesker ind og føler, at de ikke har mulighed for at få et uretfærdigt, som de vil kalde det, tilhold prøvet ved domstolene.

Så må jeg sige til fru Tove Fergo, at vi har fået justitsministerens tilsagn om at få klare svar på en masse af de, jeg tror 161 spørgsmål, der er stillet, hvoraf Venstres ordfører har stillet tre fjerdedele, om, hvorvidt politiet vurderer, at dette er praktisabelt, og det må jeg henholde mig til lige nu. Men jeg skal meget gerne under en pause i forhandlingerne, eller hvis nu jeg ikke behøver at høre en af de næste ordførere, prøve at forklare, hvordan jeg føler, at det kan praktiseres. Jeg er sikker på, at det kan det.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jamen så er vi jo altså inde i en cirkelslutning, for hvis det er hr. Bjørn Elmquists opfattelse, at alle, der bliver udsat for et sådant tilhold, har tænkt sig at klage til justitsministeren, vil prøve sagen hos ombudsmanden, og som derudover vil klage ifølge grundlovens § 63, så tror jeg nok, at den belastning, der vil ligge i det, er væsentlig større, end en automatisk domstolsprøvelse vil være.

Kim Behnke (FP):

For de borgere, der bor derude og er naboer og genboer til rockerborgene, og som i læserbreve osv. har undret sig over, at Folketinget da ikke inden efterårsferien kunne se at få de her ting på plads, synes jeg, at formiddagens debat har været en udmærket demonstration af, hvorfor intet kan gå hurtigt i Folketinget.

Selv den mindste, lille detalje skal jo gøres til genstand for politiske tovtrækkerier fra talerstolen. Det vil Fremskridtspartiet ikke deltage i. Vi mener, at den her sag er så alvorlig, at vi har svært ved at forstå, hvorfor enkeltpartier synes, at det er så vigtigt at bruge netop denne sag til at hænge hinanden ud.

Hvis der endelig var nogen, der skulle hænges ud, var det regeringen og regeringspartierne, som jo i alt for mange år har undladt at gøre tilstrækkeligt. I alt for lang tid har det i den offentlige debat, blandt menigmand og såmænd også i denne sal, været holdningen, at så længe rockerne bare slog hinanden ihjel, ja, så var det jo da stort set ligegyldigt. Så længe de ikke var til gene for resten af samfundet, kunne de da bare få lov til at bokse løs på hinanden.

Men så udvikler krigen sig mellem rockerne. Bl.a. fordi vores eget forsvar ikke er i stand til på tilstrækkelig vis at passe på de våbendepoter, man har, får rockerne adgang til tunge militære våben og begynder at bruge disse militære våben mod hinanden. Det er jo lige pludselig en ny situation, tør man svagt antyde. Så er det ikke længere sådan, at det kun er dem selv, det går ud over, når rockerne bekriger hinanden; så er det også de mennesker, der bor ved siden af og overfor, som kan blive ramt.

En regering, der har nok så store gallupproblemer, føler så anledning til at bruge denne sag til at spille stærk mand. Det har resulteret i et lovforslag, som på høringen i mandags blev udsat for en sønderlemmende kritik, og jeg har svært ved at forstå, hvordan en justitsminister og hele det enorme statsapparat er i stand til at præstere et så dårligt lovforslag.

Efter høringen hed det sig så, at justitsministeren selvfølgelig var enig i, at der skulle foretages ændringer i lovforslaget, men den ændring, der er foretaget, hvor man lader være med at lovgive med bemærkninger, men i stedet for lovgiver med paragraffer, kunne man jo for længst have foretaget fra justitsministerens side, og inden man fremsatte lovforslaget.

Al den dramatik, direkte tv-transmission nærmest fra møder i Justitsministeriet til sent ud på natten osv., hvad i alverden foretog man sig i den anledning, når en simpel høring og en simpel diskussion i mandags kan give den konklusion, at så flytter man lovgivningen fra bemærkninger til lovgivning i paragraffer?

Men som det fremgår af vores betækningsbidrag, er vi tilfredse med, at ændringen er kommet. Vi var en af dem, der stillede det krav, at vi vil have stående i lovparagraffen, hvad den her lovgivning går ud på, og ikke sådan, at man skal læse i mere eller mindre tilfældige bemærkninger eller søge andetsteds.

Borgere og domstole skal have mulighed for af lovgivningen direkte at kunne læse, hvad det handler om, så derfor vores tilsagn og opslutning bag ændringsforslag nr. 1.

Så er der hele diskussionen om den situation, der jo desværre kan opstå: Enten at borgerne af skødesløshed eller dumhed tramper ind på det område, hvor der er blevet erklæret forbud mod at være, eller at politiet i kampens hede, når en-gade pludselig er fyldt med alt fra tilstrømmen-de, der tilfældigvis er der, til journalister og kamerafolk, og hvad ved jeg, som jo altid står i første linje, når der er uro og ballade, når hele dette sammenkog af folk er til stede ved en kaotisk situation, ja, så kan vi jo lige så godt ind-rømme det, som det er, så vil der i den situation kunne udstedes uberettigede forbud mod at være det pågældende sted. Og hvad angår disse få sager, måske én ud af 1.000, måske én ud af 500, ja, dér siger vi alle sammen, at retssikker-heden skal være til stede for de borgere, som uberettiget bliver ramt.

Det var Fremskridtspartiets indstilling, at de skulle have mulighed for direkte, eventuelt i dommervagten, at få deres sag prøvet. Men så fik vi beskrevet, hvad konsekvensen af det ville være, nemlig at man fra rockernes, deres medlø-beres og advokaters side osv. simpelt hen ville få systemet til at drukne. De ville klage over alt, ligesom de gør det i dag, og som vi har fået anskueliggjort i de 162 spørgsmål/svar, der er udvekslet i udvalget. De vil få systemet til at gå i stå.

Og så er spørgsmålet: Hvilken retssikkerhed har denne fru Jensen, som tilfældigvis var det forkerte sted på det forkerte tidspunkt, så? Svaret er: Ingen. For hendes lille sag ville jo så være druknet. Hendes retmæssige sag ville være druknet af alle de uretmæssige sager fra rockerne og deres advokater, og derfor er SF's ændringsforslag ikke brugbart. Det afhjælper ikke behovet for retssikkerhed.

Derfor er vi i stedet for enige med justitsmini-steren i de tilsagn, vi har fået, dels tilsagn om, at nogle principielle sager kan afprøves, oven i købet med fri proces, dels tilsagn om, at lige så snart de her sager bliver indbragt, vil de lynhur-tigt blive behandlet. Og vi forventer så også, at det bliver fulgt op på den måde.

Endelig har vi fået ændringen – det er ændringsforslag nr. 2 – der drejer sig om, at det kun er forsætlige overtrædelser. Vi kan jo ikke have, at når en familie, der har været på ferie og kommer hjem og ikke aner, at der i mellemtiden har været rockerkrig på femte sal i ejendommen, prøver at gå ind på første sal, så bryder helvede løs. Der er jo ingen grund til, at de efterfølgende bliver tildelt hverken fængselsstraf eller nogen

anden straf, og derfor skal det kun gælde de for-sætlige overtrædelser.

Så har der været meget diskussion om, hvor-vidt dette det nu er dét, der løser rockerkrigen, og vi er egentlig tilfredse med, at et samlet Rets-udvalg på nær Enhedslisten har den opfattelse, at det her måske kun er de øverste krystaller, at det kun er toppen af isbjerget.

Det, der skal til nu, er, at denne sag for alt i verden ikke bliver taget af den politiske dagsor-den. For den eneste grund til, at vi har denne lovbehandling i dag, og at det er gået så for-holdsvis hurtigt, er, at der har været et massivt pres fra befolkningen, et massivt pres gennem pressen, og derfor må journalisterne love hinan-den og befolkningen, at de bliver ved med at lægge pres på Folketinget, så folk ikke glemmer denne her sag. For rockerne vil stadig væk være her; de vil stadig væk gennem deres fuldstæn-dig uahæmmede adfærd skabe død og kaos og ødelæggelse rundt omkring i det danske sam-fund.

Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at Fol-кетинget skal fortsætte med at have sagerne på dagsordenen, skal fortsætte med at give politiet de nødvendige redskaber, der er brug for, til definitivt at optrælle rockerne og deres krimi-nelle adfærd og få spærret dem inde, som der er brug for at få spærret inde. Og hvad det angår, har regeringen også en forpligtelse nu til at sør-ge for, at fængselsvæsenet har afdelinger, som er i stand til at håndtere dette forhåbentlig store rykind af rockere, der bliver, når de som følge af denne lovgivning og overtrædelse af de politi-tilhold, de får, havner i fængsel i to år og efter vores mening også gerne længere.

Vi må som samfund gå ud og se på den store uskyldige del af befolkningen. De mennesker, som i dag ikke tør bruge dele af deres ejendom, de mennesker, familier med børn osv., som er bange for at lade børnene gå på gaden, for de ved ikke, hvornår der bliver affyret maskin-geværskud, det er de mennesker, Folketinget skal værne om. De rockere, som har indledt krig mod hinanden ved brug af tunge, militære våben, har for længst sat sig ud over al rimelig-hed og al lovgivning. Det er kriminelle elemen-ter, som selvfølgelig bør stoppes og retsforføl-ges. Derfor forventer vi i Fremskridtspartiet, at dette lovforslag ikke er et punktum i rockerkri-gen, men kun er et komma, og at Folketinget, lige så snart efterårsferien er forbi, fortsætter arbejdet med at få bremset rockerkrigen defi-nitivt i Danmark.

Vi kan give vores tilslutning til de ændringsforslag, der foreligger, og vi giver vores tilslutning til lovens endelige vedtagelse.

Helge Bo Jensen (EL):

Enhedslisten er imod dette lovforslag af flere forskellige grunde.

For det første fordi det ikke virker. Lad mig starte med at citere Lars Adam Rehof fra høringsen i mandags. Han sagde, at man ikke skal vedtage en lovgivning, medmindre man ved, at den vil have en gavnlig virkning på det problem, som søges løst.

Det tvivler jeg på at man fuldt ud har overvejet her. Jeg gentager: Det tvivler jeg på at man fuldt ud har overvejet her. Det flytter problemet på landet, det flytter problemet til rockernes private lejligheder eller andre steder, hvor de færdes. Faktisk har rigtig mange af voldsepisoderne i den verserende rockerkrig – og det er tilsyneladende noget overset i debatten – ikke været rettet mod de såkaldte rockerborge, men mange har været rettet mod bl.a. fængsler, privatadresser, parkeringspladser, og så var der drabet i Københavns Lufthavn. Det virker ikke.

Den anden hovedgrund til, at vi er imod forslaget, er, at det virker mere undergravende på retssikkerheden, end det gør på rockerne. Det vil jeg vende tilbage til, hvis tiden tillader det.

Det tredje er, at forslaget åbner ballet for de hylende ulve på højrefløjen. Vi kan allerede høre ekkoerne her i salen. Det er et led i en ikke særlig velovervejet lov og orden-kampagne fra regeringens og statsministerens side. Efter vores opfattelse er det populistisk og principløst. Målet helliger midlet. Og man kan have en slem mistanke om, at målet først og fremmest er bedre meningsmålinger.

For det fjerde mener vi, at der findes langt mindre problematiske alternativer. Først og fremmest skulle man gå efter våbnene i stedet for retssikkerheden. Ulovlig våbenbesiddelse er et væsentligt problem, det, at vi åbenbart har en situation, hvor man ikke er i stand til at gribe effektivt ind over for ulovlig våbenbesiddelse.

Det fremgår af nogle af bilagene, at de 54 medlemmer af Hells Angels, der var registreret på det tidspunkt, bilaget blev lavet, har i alt 131 domme for overtrædelse af våbenloven. Vi mener nok, at linjen kan skærpes dér. Som et led i en rockerkrig er det naturligvis et kernepunkt, at disse våben åbenbart er let tilgængelige.

Vi kunne læse i Berlingske Tidende så sent som i dag: »Danmark flyder i våben. Der er ikke

styr på noget som helst, hvad det angår.« Det er kriminalinspektør Willy Eliassen fra Glostrup, der giver den malende beskrivelse af situationen.

Det var også noget, vi synes man skulle tage mere håndfast fat på, for det kan ikke passe, at det skal være den danske stat, der via hæren og hjemmeværet, og hvem der ellers ikke har styr på våbnene, er en af hovedleverandørerne til en sådan rockerkrig.

Et andet forslag er at gå efter pengene. Det er der flere, der har været inde på. Det er også noget, vi kunne gøre her og nu, og myndighederne burde i højere grad være opmærksom på de muligheder, der ligger dér.

Det tredje er, at der allerede er en række muligheder for at gribe ind over for denne borgopbygning i boligområderne. Når det kan lade sig gøre for en almennyttig boligafdeling som den, jeg bor i i Albertslund, i lokalplanen at forbyde bøgehække, der er over 1,20 m – og hvis et sådant forbud ikke respekteres, kan kommunen skride ind og sørge for, at hækken bliver klippet – kan det altså ikke passe, at man er ude af stand til at forhindre 3-4 m høje mure med pigtråd foroven. Der burde selvfølgelig gøres noget ved det.

Endelig som det fjerde synes vi, det er vigtigt at styrke den almindelige politiindsats. Der er sket noget, der kunne ske mere, og ikke mindst hvad angår kvaliteten af politiindsatsen, er det jo beskæmmende, at det sidste angreb i Titan-gade overhovedet kunne ske, når politiet vidste, at det var så oplagt et mål.

Hvad angår de konkrete ændringsforslag, der er stillet, er det vores opfattelse, at der samlet set er tale om kosmetiske ændringer af lovforslaget. Regeringen holder åbenbart Folketinget i stramme tøjler i denne sag. Den er åbenbart så sikker på at have et komfortabelt flertal bag sig, at den ikke behøver at imødekomme de vægtigste indvendinger, der har været fremme.

Hvad var det, der skete i mandags? Der skete simpelt hen det, at Justitsministeriet blev heglet igennem for dårligt håndværk fra ende til anden, og så tillader regeringspartierne ordførere ikke Folketinget at rette nævneværdigt op på sagen. Dette lovforslag skal simpelt hen tromles igennem.

Samtidig med at man har flyttet nogle præciseringer fra bemærkningerne til lovtæksten, er der tilsyneladende sket det, at man har ændret på ordlyden, sådan at skydevåben, sprængstoffer m.v. nu er blevet suppleret med det meget

mere omfattende »voldelige midler«. Nu er det lige pludselig ikke kun skydevåben og sprængstoffer, det handler om; ved samme lejlighed er der sket en udvidelse.

Denne ændring betyder efter Enhedslistens opfattelse, at lovens anvendelsesområde er blevet udvidet betydeligt, og vi vil gerne høre ministeren, hvordan udvidelsen til voldelige midler i al almindelighed ellers kan forstås, og om han eventuelt kan garantere, at loven ikke kan finde anvendelse på en sådan situation.

Hvad angår det andet forslag, at det skal være en forsættelig overtrædelse af forbudet, der straffes, synes vi naturligvis, at det er en forbedring, men en lille forbedring, for vi er jo tidligere blevet forsikret om, at tilholdet overhovedet ikke kan overtrædes, uden at der er et forsæt, det vil sige, uden at det er med vilje. Enten bliver tilholdet givet ved en personlig meddelelse, eller også bliver det givet ved skiltning, men der er naturligvis en fordel ved, at man slipper for op til 2 års fængsel, hvis skiltet er faldet ned. Det medgiver vi, og det synes vi er en forbedring.

Alt i alt kan man sige, at hvis de tre forslag bliver vedtaget, bliver lovens omfang og rækkevidde større eller i hvert fald mere uklar. Derfor stemmer vi imod det første.

Så er der indlagt en lille forsikring mod blæsevej, og den støtter vi. Endelig kan vi så også gentage diskussionen lidt tidligere end ellers.

Så stemmer vi naturligvis for SF's forslag om nemmere adgang til domstolsprøvelse.

Så vil jeg lige vende tilbage til spørgsmålet om retssikkerheden, for dér fremgik det jo, at vi vender op og ned på nogle retsprincipper, som Enhedslisten i hvert fald går ind for. Først og fremmest er det et direkte brud med denne uskyldsformodning, som er i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, det vil sige, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist og man er dømt for det, men vi finder heller ikke, at forholdet til grundloven og menneskerettighedserklæringen i det hele taget er grundigt belyst.

Fra høringen kan man citere Claus Haagen Jensen for, at selve lovforslaget ikke er i strid med grundloven og menneskerettighedskonventionerne, men man er ikke på længere sigt ude over alle problemer, for man kan tænke sig, at loven bliver administreret på en måde, som kan fremkalde både grundlovsproblemer og ikke mindst problemer i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Thorkild Høyer siger det mere direkte. Han siger, at lovforslaget udfordrer grundlæggende frihedsrettigheder i vores grundlov og i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, det udfordrer ejendomsrettens ukrænkelighed – det kunne vi så måske leve med – forsamlingsfriheden, friheden til at bevæge sig og reelt også foreningsfriheden.

Steffen Juul, Advokatrådets formand, siger, at vi må og skal have en grundig lovforberedelse, og her synes jeg nok, at vi har et problem i denne sag. Den har ikke været til høring. Vi har et menneskerettighedsudvalg, der meget gerne ville have brugt alle ressourcer på at gennemgå det her, men det har ikke været muligt. Det er der bødet en lille smule på her i dag, men helt godt er det ikke. Det siger Advokatrådets formand.

Ministeriet har da også i et svar på spørgsmål fra os indrømmet, at man har lavet dette forslag som en slags hjemmesløjd uden at konsultere eksperter udenfor, og så har man fundet på et lovinitiativ, som er en komplet nyskabelse og et retspolitisk misfoster.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

De hylende ulve på højrefløjen, sagde Enhedslistens ordfører, og regeringen skulle passe på ikke at kaste sig i armene på os, og det er jo nok bl.a. mig, ordføreren tænker på.

Men hvis man er en hylende ulv på højrefløjen, fordi man ønsker at styrke politiet, fordi man ønsker at give politiet nogle redskaber og nogle værktøjer, så det i et langt større omfang end i dag kan jage ekstremt voldelige og ekstremt kriminelle både ved nat og ved dag og, når det har fanget dem, stille dem for en dommer og så have mulighed for at få dem fængslet, er jeg stolt og glad over at være en hylende ulv på højrefløjen.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil godt lige i tilknytning til Enhedslistens indlæg bede justitsministeren præcisere det sted, hvor jeg synes Enhedslisten har ret i at gøre opmærksom på et problem, nemlig at når man indfører begrebet voldelige midler, må det ikke være på et niveau, der er under skydevåben og sprængstof. Det er ikke nok, at de bare slår på tæven, for det er der mange der gør; altså at vi ikke får de dér arbejdskampe og sådan noget ind i denne sag. Jeg vil godt lige være isk-

ker på, at ministeren garanterer, at vi er oppe på det dér dramatiske niveau, som hedder skydevåben og sprængstoffer. Jeg kan bestemt godt forestille mig, at man kan andet på det hårde niveau end at bruge skydevåben og sprængstoffer.

Så vil jeg lige sige til Enhedslisten, at hvis de nu havde slået ørerne ud i mandags – en høring er et sted, hvor man hører efter – ville de vide, at de sagkyndige med en eller to undtagelser mente, at det skulle vedtages, selv hvis vi ikke havde fået vores rettelser igennem. Det er fuldstændig rigtigt, at næsten alle indlæggene kritiserede og gennemhagede dette lovforslag, men det hører jo med.

Ib Dalgas Rasmussen, som var en af dem, der var skrappet ved det, Jørn Vestergaard sagde, mente på trods af den dér meget, meget hårde kritik, at det i alt sit mos og til det meget begrænsede, det skulle bruges, nok burde støttes alligevel. Men det var sådan den dér nok støtte det alligevel-model.

Det er, fordi vi står over for noget, som er noget mos. Altså jeg mener, det er ellers gravsikkerheden, man får, hvis man er bange for moset. Vi har nøjagtig det samme problem med store miljøsvinende virksomheder. Dér kan vi blive nødt til en gang imellem at lave nogle begrænsninger, som retssikkerhedsmæssigt kan gå galt. Alligevel gør vi det.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Enhedslisten plejer at være relativt sober, når vi diskuterer her i salen, men jeg må sige, at det sidste indlæg, vi fik her, kan jeg desværre ikke give den karakteristisk.

Enhedslistens ordfører sagde, at høringen gav en række forslag, som stort set ikke er fulgt. Jeg har tidligere sagt, at der er et ud af de tre forslag, der ikke er fulgt.

Enhedslisten sagde, at det blev heglet igenem for dårligt håndværk. Det, der blev sagt om dårligt håndværk, var, at der var lovgivning i bemærkningerne. Det er det, det ene af ændringsforslagene nu retter op på, så man får de bemærkninger ind i lovforslaget.

Så sagde Enhedslisten, at man fik det indtryk, at alle eksperterne var uenige i dette her. Dér vil jeg så gerne citere fra det trykte fra høringen, at Claus Haagen Jensen siger:

»Lovforslaget kan efter min mening ikke på nogen måde komme i strid med nogen bestemmelse i den danske grundlov eller nogen af de

menneskerettighedskonventioner, vi er knyttet til.«

Han føjer så til, at hvis der var problemer, kunne det blive med administrationen af det.

Jeg vil også gerne citere Lars Adam Rehof, og jeg gør det, fordi Enhedslistens ordfører kun citerede Thorkild Høyer. Han var også den eneste af de ni eksperter, der var kritisk. Lars Adam Rehof slutter sit første indlæg med at sige: »Kort sagt, jeg udtaler mig ikke imod dette forslag. Jeg ser en lang række problemer i den praktiske udformning, og det håber jeg man kan følge op.«

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen så må jeg erklære mig som den fjerde hylende ulv på højrefløjen, der nok ender med at stemme for det her lovforslag. Først hr. Helge Adam Møller, så fru Margrete Auken, så fru Dorte Bennedsen og så undertegnede.

Jeg vil godt sige til Enhedslisten: Det er simpelt hen ikke til at holde ud at høre på Enhedslistens opfattelse af retsopfattelsen og ligheden for loven. Selv om det ikke berører emnet, kan jeg ikke lade være med at minde om, at for kort tid siden havde Christiania 25 års fødselsdag. Jeg går ud fra, at det var med Enhedslistens velsignelse. Er det lighed for loven? Er det den retsopfattelse, som Enhedslisten sympatiserer med?

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Nu tillader taletiden jo ikke, at jeg kommenterer det hele, men ja, vi går ind for lighed for loven, og hvis fru Pia Kjærsgaard har lyst til at lave et socialt eksperiment et eller andet sted à la Christiania, skal hun da være hjertelig velkommen til det.

Jeg vil godt bede ministeren om at svare på spørgsmålet om voldelige midler: Er det ikke rigtigt, at man ikke kan foretage en sådan ændring af lovteksten, uden at der enten er en mening med det, eller at det udvider anvendelsen af loven ganske betragteligt?

Arne Melchior (CD):

Først en lille replik til Venstres ordfører, fru Birthe Rønn Hornbech, som jeg normalt har det godt med. Hun harcelerede over, at jeg havde vist interesse for, hvad der foregår i Venstre; det troede jeg hun ville rose mig for.

Men hun svarede ikke på det spørgsmål, jeg stillede hende, idet jeg foreholdt hende, at hun i sin ordførertale havde sagt, at hun beklagede, at lovforslaget går så hurtigt igennem. Så spurgte jeg fru Rønn Hornbech, om hun da ønskede, at det skulle vare 1, 2 eller flere uger mere. Det svarede fru Rønn Hornbech ikke på, og det vil hun sikkert fortsat ikke gøre, og hendes tavshed vil jeg så tage som udtryk for, at hun ikke mente, at dette lovforslag yderligere skulle trækkes ud.

Må jeg så som en af dem, der var skeptisk over for den høring, der fandt sted i mandags, og ved førstebehandlingen gav udtryk for denne skepsis fra talerstolen her, sige, at som høringen forløb, synes jeg, at det var fornemt og prima og helt i orden. Det, min skepsis mest gik på, var offentlighedens tilstedeværelse med kameraer og lign. Ting kan jo godt være offentlige her i landet som f.eks. domstolsprøvelser, uden at der fotograferes, men jeg vil gerne rose Retsudvalgets formand, og jeg vil rose ordstyreren, professor Nordskov Nielsen, for den måde, det blev tilrettelagt på. Så kom det virkelig til at blive hensigtsmæssigt og vil sikkert også kunne gentages ved anden lejlighed, så tak for det.

Så er det blevet sagt, at lovforslaget blev gennemheglet og gennemkritiseret af alle eksperterne. Det er altså hr. Behnkes opfattelse, og det er opfattelsen hos Enhedslistens og SF's ordførere. Det er en subjektiv opfattelse. Jeg har ikke den opfattelse. Må jeg have lov at henvise til, hvad lektor Jørn Vestergaard sagde. Han sagde, at det her mindede ham om den leg, der hedder »Find fem fejl«, at han som ekspert følte sig sat til at påpege nogle fejl i et arbejde, som er nødvendigt at få udført, også hvis der skulle være enkelte fejl, som fru Dorte Bennedsen lige har nævnt det, og han sagde, at virkeligheden naturligvis påbyder gennemførelsen af denne lov. Hvis det er at gennemhegle den fra ende til anden, så ved jeg ikke hvad.

Må jeg også henvise til den tv-anmeldelse, som Anders Bodelsen havde i Politiken, hvor han netop understregede, hvor uenige eksperterne sig imellem havde været. Det var ikke sådan, som nogle har søgt at fremstille det, som at alle kritikpunkterne var ens – det skal jeg komme tilbage til om et øjeblik – men helt frikendt blev lovforslaget på spørgsmålet om menneskerettigheder og grundlovsmedholdelighed.

Identiteten i det forslag, der i dag vil blive vedtaget efter vedtagelsen af nogle ændrings-

forslag, er helt holdt med det oprindelige forslag. Der er ikke grund til at kritisere hverken justitsministeren eller Justitsministeriet. Tværtimod har de ære af, at lovforslaget med nogle få vigtige rettelser bliver vedtaget med samme hovedindhold, som det var forelagt. Og det er ganske almindeligt i lovgivningsarbejdet – også i det, der tager måneder og halvår – at der undervejs sker visse ændringer. Det kan jo ikke være andet og bør ikke være anderledes i en demokratisk proces.

Så et par ord om domstolsprøvelsen. Jeg skal minde om, at høringen var indkaldt med kort varsel, så det er jo ikke sikkert, at alle eksperter havde haft al den tid, som de og vi andre kunne ønske os at have, for at man får tænkt det hele igennem. Hvis man fulgte det, som Enhedslisten og SF gerne vil om domstolsprøvelse, så ville vi risikere, at domstolene ville blive blokeret af rockersager på en måde, som ville være aldeles urimelig over for alle de andre ting, som domstolene har at gøre.

Som betækningsbidraget fra flertallet redegør for, er retssikkerheden o.k. Må jeg minde om, at vi jo må finde os i mange ting for almenvellets skyld. Når man skal flyve – ofte i ind- og altid til udland – må man finde sig i at få sin bagage og krop visiteret. Noget, som i øvrige forhold aldrig ville kunne finde sted og intet menneske ville finde sig i, men vi må finde os i det af hensyn til den fælles sikkerhed. Det er ret analogt med det, der foregår her. Skulle der endelig kunne ske nogle fejl, ja, så vil de pågældende jo både få oprejsning og erstatning. Vi må alle underkaste os nødvendighedens lov i den nuværende situation.

Så siger fru Gottlieb: Hvad er en gruppe, og hvad er en risiko? Ja, der kan altid stilles spørgsmål – det er klart. Men fru Gottlieb kan ikke have hørt godt efter, da udvalget modtog deputationer fra de mennesker, der bor i nærheden af nogle af disse rockerborge, for så ville hun indse, at hendes indvendinger er gold teori på grænsen til tarvelig smålighed over for de barske og farlige realiteter.

Så skal jeg beskæftige mig et øjeblik med Det Konservative Folkepartis og Dansk Folkepartis ønske i betænkningen om at få aktiveret § 78 i denne sammenhæng. Jeg holder meget af den paragraf, den er både fin og fornem, men må jeg minde om, at den paragraf har et stk. 5. Jeg tog det frem under høringen. Stk. 5 i § 78 i grundloven lyder således: »Opløsningens retsvirkninger fastsættes nærmere ved lov.« En sådan lov er

aldrig forelagt og findes altså ikke. Derfor kan § 78 ikke aktiveres, før vi har fået den i stk. 5 forudsete og forudsatte lov. Jeg vil gerne henstille til justitsministeren – han behøver ikke svare på det i dag – at overveje at få fremlagt for Folketinget en lov, der fastsætter retsvirningerne, som er nødvendige at kende, før man kan aktivere denne i øvrigt udmærkede § 78.

Må jeg så sammenfattende sige, at man kan sandelig godt – og jeg gør det også – ærgre sig over, at nogle få hundrede mennesker kan beskæftige landets parlament, offentlighedens interesse og debat på den måde, som det er sket her. Men det er jo ikke så ualmindeligt, at nogle ganske få – det kan være nogle få dusin eller snese, og altså her nogle hundrede mennesker, som er opviglere, som er ballademagere, som er nedbrydere, kan true hundrede tusinder og millioner af fredelige og rettænkende mennesker. Det har vi oplevet i historien både i vort eget land og andre steder så tit, og derfor skal vi ikke ærgre os alt for meget over det, men se at få gjort vores pligt og se at få den gjort hurtigst muligt.

Så ved vi jo, at der kommer en fortsættelse. Der kommer nogle yderligere love til bekæmpelse af rockerne, og vi ser frem til det arbejde, som justitsministeren har sat i gang, og som alle partier er blevet indbudt til at deltage i. Jeg foreslår, at vi også fremmer dette arbejde, således at vi inden kalenderårets udgang kan få de øvrige bebudede og nødvendige love på plads.

Og så et hjertesuk til sidst. Jeg ser også frem til, at de undersøgelser, som Justitsministeriet har igangsat sammen med Told og Skat, snart kommer til et eller andet resultat. Det drejer sig nemlig om det simple spørgsmål: Hvad lever de af, disse mennesker, disse rockere? Hvad lever de egentlig af?

Der var engang en film, der hed »Disse vidunderlige mænd og deres flyvende maskiner«. Om rockerne kan man sige: Disse rædselsfulde mænd med deres støjende og brovtende maskiner. De ligger i prisklassen en kvart til en halv million kroner, og de er bestemt ikke billige i drift. De køber ejendomme, og de lejer sig ind, og de har dyre læderjakker, og leve skal de jo også, og de foretager rejser og afholder fester. Hvad lever de mennesker af? Vi må se at få, jeg siger det reverenter talt, kaldet dem, naglet dem fast ved al det snyderi over for samfundet og over for fredelige medborgere, som må være den eneste forklaring på, at disse grupper overhovedet eksisterer den dag i dag. Kan vi ikke få det arbejde fremskyndet som led i den videre

proces til at få afskaffet rockeriet? Vi skal simpelt hen rokke grundlaget for deres eksistens bort under dem.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg mener ikke, hr. Arne Melchior har ret i sine betragtninger om grundlovens § 78 og specielt stk. 5. Vi har jo fået et længere notat fra Justitsministeriet, bilag 57, hvor der på side 13–18 er redegjort for, og hvor forskellige juridiske professorer og andre statsretseksperter har udtalt sig om det spørgsmål. Og sådan som jeg læser det, mener jeg helt klart, at stk. 5 er den følge-lovgivning, som skal følge efter, at man eksempelvis har opløst ved dom eller forbudt Hells Angels og Bandidos.

Jeg kan også se, at den tidligere ombudsmand professor Lars Nordskov Nielsen siger, at Rigsadvokaten ved ikke at have opløst disse foreninger faktisk har begået et lovbrud, så han mener altså også helt klart, at det kan gøres her og nu.

Jeg må godt lige slutte med at nævne, at hvis vi tager Hells Angels, der i øjeblikket har 58 medlemmer, var de pr. 1. september sidste år dømt 826 gange. Det er 16 domme i snit. Deraf var de 191 for vold, og af de 191 voldsdomme var de 24 for manddrab eller forsøg på manddrab. Så det er vist en ekstremt voldelig organisation, som det altså er ministerens pligt at oplyse, undskyldt at opløse – for min skyld også gerne oplyse, men det er nok sværere – hvis man skal leve op til grundloven.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Helge Adam Møller må da have hørt, at jeg også betragter disse rockere som forbryderbander, så det kan vi kun være enige om. Men hvis retsvirkningen først bagefter skal vedtages ved lov, så bliver det jo også en hastelov, for der skal jo omgående anlægges en sag ved retten, og så skal den lov pludselig få tilbagevirkende kraft. Så min bedømmelse, tror jeg, holder bedre end hr. Helge Adam Møllers.

Og så vil jeg gerne nævne, hvad professor, tidligere ombudsmand Lars Nordskov Nielsen sagde netop ved høringen. Han sagde, at § 78 kun kan aktiveres enten ved dom, som der står i stk. 2, eller ved lov. Det kom han med, endda uden at han var spurgt, som en art retsbelæring. Han sagde, at han følte sig foranlediget til at klargøre, at det måtte enten være ved dom eller

ved lov, og så ville han foretrække, at det skulle være ved dom. Det husker hr. Helge Adam Møller sikkert at sådan blev der sagt.

Pia Kjærsgaard (DF):

Folketinget hastebehandler et lovforslag, der skal gøre det besværligt for rockerne at fortsætte deres dødsdumme territoriekamp, og næsten alle i Folketinget er klar til at få loven gennemført.

Efter søndagens blodige rockerangreb er det imidlertid spørgsmålet, hvor meget regeringens forslag vil hjælpe. Problemet i Folketinget som sådan er jo, at der er partier, der har en meget, meget henholdende holdning til rockerproblemet og i øvrigt kriminalitetsbekæmpelse som helhed.

Dansk Folkeparti har bidraget med flere forslag, hvor vi bl.a. har foreslået et totalt forbud mod disse rockere, og vi har foreslået et forbud mod at bære disse rockerrygmærker. Forslagene var til første behandling i Folketinget fredag, men desværre afviste et flertal forslagene.

I weekenden skete så det forfærdelige attentat mod HA-festdeltagerne, og efterfølgende lød der så nye toner fra flere folketingspolitikere. Tendensen peger – og heldigvis for det – mere og mere mod, at man vil følge Dansk Folkepartis forslag om at bruge grundlovens § 78, stk. 2, der siger:

»Foreninger, der virker ved eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, bliver at opløse ved dom.«

Det er interessant og lidt uhyggeligt, at der skulle ske civile dødsfald, før der for alvor kom gang i debatten om et totalt forbud mod rockere. Nu må vi så håbe, at de politikere, der mener det nu, holder fast ved deres nuværende synspunkter, så denne rockerkrig kan standses helt og aldeles. Og det er, og det tror jeg vi skal indrømme over for hinanden, ikke nok, det, vi tager endeligt stilling til formentlig lidt senere i dag; der skal langt, langt mere omfattende ting til.

Spørgsmålet er så fortsat, hvordan man vil gøre det. Et forbud alene mod at opholde sig ved bestemte områder vil give politiet et meget voldsomt arbejdspress og lægge beslag på en så stor del af styrken, at det ikke må kunne lade sig gøre uden ekstra mandskab.

Naturligvis giver Dansk Folkeparti gerne tilslutning til yderligere penge til politiet, men ikke hvis det skal bruges til at overvåge rockere på livstid.

Målet med lovgivningen skal være en entydig lukning af disse rockeres tilholdssteder, et forbud mod at bære disse provokerende rygmærker og endelig et totalt forbud mod yderligere virksomhed i Danmark. Det kan ikke være rigtigt, at danskerne skal leve i angst og frygt for disse forbrydere. Der er vel næppe nogen, ikke engang de folketingspolitikere, som afholder sig fra at stemme i dag, eller som direkte går imod det her forslag, der vil forsvare deres metoder.

Det har gjort et meget, meget stort indtryk, tror jeg, på samtlige retspolitikere at høre fra de berørte beboere i Roskilde, i Titangade og Polensgade om deres helt berettigede angst ved at have disse naboer. Det er noget af det, vi kan gøre noget ved her og nu med det her lovforslag, men jeg er meget, meget indstillet på, at det skal følges op af langt, langt skrappere metoder, som Dansk Folkeparti bestemt vil give tilslutning til.

Ændringsforslagene fra regeringen kan Dansk Folkeparti tilslutte sig. Det var nogle af de ting, vi under mandagens høring måtte erkende, at der ikke var særlig godt udarbejdet i regeringens forslag, så vi stemmer for de ændringsforslag.

Derimod kan vi ikke støtte SF's forslag ud fra de begrundelser, der er givet, at retssystemet formentlig vil bryde sammen ved disse helt kyniske udnyttelser af systemet, som vi har været ude for at rockerne har brugt mange, mange gange i de år, de har virket, og ved de metoder, de bruger.

Jeg synes stadig væk, man skal være meget påpasselig med at påberåbe sig retssikkerheden alene over for den ene part, som i allerhøjeste grad ikke selv efterlever den retssikkerhed, som man burde leve op til som dansk borger.

Så vi stemmer imod SF's forslag, stemmer for regeringens ændringsforslag og stemmer for loven som helhed.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Først vil jeg gerne sige tak til det meget store flertal, der i dag har meddelt, at de kan støtte regeringens lovforslag. Det er et led, men også kun et led i kampen mod rockernes terrorisering af dele af vort samfund.

Dernæst skal jeg sige vedrørende de spørgsmål, der blev rejst af fru Birthe Rønn Hornbech, bl.a. spørgsmålene vedrørende kommunernes henvendelse, at de er besvarede i spørgsmål nr. 161. Med hensyn til det andet spørgsmål fra fru Birthe Rønn Hornbech vedrørende grundlovens

§ 78, vil jeg henvise til besvarelsen i spørgsmål 145 og sige, at det er i øvrigt et spørgsmål, der arbejdes videre med bl.a. hos Rigspolitichefen, der er ved at undersøge konsekvenserne af det.

Hr. Svend Aage Jensby fra Venstre rejste et andet spørgsmål, nemlig om, hvornår der kan gribes ind på grundlag af dette her. Spørgsmålet er besvaret i svaret på udvalgets spørgsmål 86, men jeg vil sige, at det afgørende er, hvornår andre mennesker, der ikke er involverede, er i fare, og derudover vil jeg sige, at det afgørende for mig ikke er, om det drejer sig om én beboelsejendomme eller to ejendomme eller tre ejendomme; det afgørende i denne sag må være, om de mennesker, der bor i nærheden, og som i øvrigt ikke har noget med det at gøre, er i fare.

Til hr. Helge Bo Jensen vil jeg sige, at der ikke står noget nyt i lovforslaget, idet der ikke er til sigtet nogen ændring af forslaget med den præcisering, der er kommet ved, at nogle af ordene fra bemærkningerne er flyttet over i lovtæksten, og de ord, som hr. Helge Bo Jensen spurgte om, er nævnt i lovforslagets bemærkninger, punkt 4.2., andet afsnit.

Så kan man spørge, hvad der er indeholdt i ordene »skydevåben og sprængstoffer«, og om det kan dreje sig om andre ting.

Ja, det kan dreje sig om andre ting, der har samme alvorlige karakter. Det kan f.eks. være giftgas eller panservåben af forskellig art eller kampvogne, eller hvad ved jeg, i hvert fald noget, der befinder sig i denne meget alvorlige kategori. Det er det, vi har prøvet at udtrykke ved at bruge ordene »skydevåben og sprængstoffer«.

I den forbindelse vil jeg knytte nogle kommentarer til SF's ændringsforslag:

Jeg kan ikke støtte ændringsforslaget, ligesom flertallet i salen heller ikke har kunnet gøre det. For det første mener jeg, at ændringsforslaget ville betyde, at domstolene ville blive overbebyrdet, at de ville komme i en tilstand, hvor vi risikerer, at det sander til, som fru Margrete Auken kaldte det, og det er ikke acceptabelt for nogen i samfundet.

Det gælder bl.a., fordi der ifølge lovforslaget ikke gives adgang til at få prøvet lovligheden af det generelle forbud, der er indeholdt i § 1, stk. 2. Sådan som ændringsforslaget er formuleret, kunne det nemlig tyde på, at alle og enhver ville kunne anlægge en sådan retssag. Skal det også gælde, hvor retten allerede én gang har taget stilling til forbudets lovlighed? Dette siger jeg bare for at antyde omfanget af det, der bliver sagt.

Belastningen af domstolene og politiet skal selvfølgelig ikke i sig selv være afgørende, men man må alligevel gøre sig konsekvenserne klart af den belastning, man pålægger dem.

I ændringsforslagets bemærkninger foretages der sammenligninger med varetægtsfængsling, ransagning og administrativ frihedsberøvelse.

Jeg må her gøre opmærksom på, at et forbud ikke kan sammenlignes med disse foranstaltninger. For det første fordi der ikke er tale om tvangsindgreb inden for strafferetsplejen, for det andet fordi der på ingen måde er tale om frihedsberøvelse.

Hvad er det egentlig, vi siger? Det eneste, vi siger til nogle personer, der er rockere, eller som har tilknytning til rockere, og som vil opsøge nogle af rockernes tilholdssteder, er: Dér må I ikke gå hen, men I må gerne gå i biografen, I må gerne gå til fodboldkamp, I må gerne se fjernsyn derhjemme; I må bare ikke gå ind i dette bestemte hus, for dermed er I til fare for andre mennesker!

Det er dette meget, meget begrænsede indgreb, vi foretager for at sikre andre mennesker. Andet er det ikke. Til gengæld tror jeg, det vil have en god virkning.

Jeg tror ikke, mange mennesker, der ikke har tilknytning til rockergupper, vil føle det som en meget stor indskrænkning af deres personlige frihed, at de ikke må besøge rockerborgen i Titangade. Hvis de fik det tilhold, tror jeg, de ville kunne leve med det. Men de vil kun få det tilhold, hvis politiet mener, at det er nødvendigt at give dem det. Jeg tror faktisk, at almindelige mennesker vil kunne leve ganske godt med det her, og især når det kan prøves på den måde, som der allerede er redegjort for flere gange. Og jeg mener, at med den prøvning af de tilholdsbeskeder, folk får, som udvalgets flertal er nået frem til, er der fuld retssikkerhed.

Jeg vil gerne sige, at lovforslaget ikke løser alle problemer; det løser kun en lille del af de problemer, der er med rockerne. Vi kommer derfor også med flere forslag.

Og generelt vil jeg sige, at volden i samfundet er et problem, ikke fordi antallet af voldstilfælde er stigende, men fordi volden har fået en grovere og grovere karakter, og folk derfor bliver mere og mere utrygge, og det er i sig selv et problem.

Her spiller diskussionen om våbenloven også en rolle, og jeg vil gerne komme med et forslag om skærpede sanktioner i tilfælde, hvor man gentagne gange bliver fundet i besiddelse af

våben. Jeg har også bedt Civilkontoret se på reglerne for, hvordan skydeforeninger og andre opbevarer våben, hvordan sikkerhedsforanstaltningerne er.

Jeg synes i øvrigt – hvis jeg må komme med en sidste bemærkning – at der i vort samfund er en tendens til forherligelse af vold, og at vi alle sammen bør gribe ind over for den. F.eks. kan jeg ikke forstå, at Alt for Damerne i dag skal reklamere for sig selv ved at vise håndboldpiger med pistoler. Det er en underlig forherligelse af vold, at man hele tiden fremhæver våben på den måde og mener, at det er noget, som man bare kan bruge i en reklame. Jeg synes, det er udtryk for en kedelig tendens i vort samfund.

Jeg synes også, det er kedeligt, at der i aviserne ofte nærmest er en romantisk omtale af rockernes livsstil. Det er en form for forherligelse, der er med til at få nogle unge mennesker til at synes, det er noget, som er spændende og interessant, og som de godt kunne tænke sig at deltage i. Jeg ville gerne have, at vi alle sammen kunne være med til at dæmpe de tendenser i vort samfund.

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Vedrørende ændringsforslag nr. 1 vil jeg sige, at det jo ikke ligefrem bidrager til klarheden, at Justitsministeriet ikke er i stand til at bruge den samme formulering om, hvad det her handler om, på side 2 og side 4 i bemærkningerne, og at man vilkårligt vælger at putte den ene af formuleringerne ind i lovteksten, og at man tilsyneladende heller ikke er i stand til at forklare forskellen mellem de to formuleringer.

De jurister, vi har konsulteret, er ikke i tvivl om, at begrebet voldelige midler er betydelig bredere og f.eks. kan omfatte ikke alene skydevåben, sprængstoffer, giftgasser og andre forfærdelige ting, men også redskaber som brosten – og kosterkafter for den sags skyld. Dér har vi ikke fået nogen forklaring fra Justitsministeriets side på, hvorfor det er nødvendigt at gøre det så bredt.

Og henvendt til fru Dorte Bennedsen vil jeg i øvrigt tilføje, at jeg har noteret mig adskillige andre konkrete indvendinger fra høringen ud over det enstemmige ønske om en lettere adgang til domstolsprøvelse. Jeg har noteret mig en lang række andre forslag til kvalificering af de begreber, der bruges.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg glædede mig over at høre justitsministeren tale om en skærpelse af våbenloven – jeg tror, ministeren har nævnt det før – og derfor vil jeg spørge lidt mere konkret, sådan at jeg ved, om jeg kan slippe for at formulere et lovforslag fra vores side: Er ministeren indstillet på at indføre en minimumsstraf i våbenloven, hvis man besidder våben, som man overhovedet ikke kan få tilladelse til?

Jeg hørte, at ministere ville sørge for at sikre våbnene i skytteforeningerne, og det er også udmærket, men det er jo ikke skydeskivepistoler, vi er så optagede af nu; det, vi er optagede af, er de rædselsfulde våben, som normalt er forbeholdt krigsførelse, og som ingen dansk borger, der ikke er i forsvaret, hjemmeværnet eller politiet, kan få tilladelse til. Kan ministeren ikke bekræfte, at det er de våben, vi er optagede af? Dér vil Venstre meget gerne have skærpet våbenloven og have indført en minimumsstraf.

Og så vil jeg spørge ministeren – det er godt nok noget nyt, jeg bevæger mig ind på her: Er tiden måske inde til, at vi også overvejer at få noget om våben ind i straffeloven? Jeg ved godt, at det ifølge retspraksis er en skærpende omstændighed, at man bærer våben, når man begår en forbrydelse, men alle er jo enige om, at her er vi i en ganske ekstrem situation. Hvad er ministerens svar?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Hr. Helge Bo Jensen var meget forundret over – det har jo ikke meget mening at tale til hr. Helge Bo Jensen, hvis han ikke hører efter, men jeg prøver én gang til: Hr. Helge Bo Jensen var meget forundret over, at det ikke kunne lade sig gøre at forklare ham forskellen på formuleringerne i bemærkningerne til lovforslaget på side 2, 2. spalte, og side 4, 2. spalte.

Der er en meget simpel grund til, at det ikke kan lade sig gøre, og det er den enkle, at der ikke er nogen forskel på de to formuleringer; indholdet er det samme.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg vil godt bede ministeren bekræfte, således at også Enhedslisten kan forstå det, at den lovgivning, der bliver gennemført i løbet af i dag eller forhåbentlig først i morgen, kun vil blive taget i anvendelse, når det drejer sig om voldelige

midler, hvor der anvendes våben og sprængstoffer, og ikke når det drejer sig om kosteskaffer og brosten.

Det er på det niveau, Enhedslisten er nu! Enhedslisten er bange for, at denne lovgivning kan anvendes i faglige kampe, hvor der anvendes brosten og kosteskaffer, og derfor vil jeg bede ministeren om klart at tilkendegive her i Folketingssalen, at det ikke er det, loven kan anvendes til. Og da justitsministeren er øverste chef for politiet, går jeg ud fra, at de ord også vil blive hørt i politiet.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Flere af ordførerne har været inde på spørgsmålet om opbevaring af skydevåben, og det synes jeg bestemt er relevant at diskutere her. Jeg hørte også justitsministeren erklære sin beredvillighed i den forbindelse.

Forsvaret er jo godt i gang med at rydde op på dette område – ikke mindst foranlediget af god radikal stædighed, kan man sige – og hjemmeværnet også; så det er i god gænge. Og jeg har forstået af de meldinger, som vi i Retsudvalget har fået fra justitsministeren, at også politiet er meget opmærksomt på, at der skal strammes op på dette område.

Og hvad er der så egentlig tilbage? Ja, dér har Det Radikale Venstres gruppeformand, hr. Jørgen Estrup, peget på, at mange skydeforeninger jo har våbendepoter. Og en idé, som vi meget gerne vil drøfte med justitsministeren og partierne, kunne være at lancere en ordning med uanmeldte besøg af en kontrolmyndighed – det kunne så være den lokale politimester eller Rigspolitiets rejsehold, eller hvad det nu kunne være – i disse skydeforeninger, så man med jævne mellemrum, og uden at de på forhånd kan gardere sig, får indseende med, at deres skydevåben er til stede og er forsvarligt låst inde.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg er glad for den positive modtagelse af mine bemærkninger om våbenlovgivningen, og det, jeg især tænker på – lad os senere drøfte de andre ting – er, at når en person gentagne gange pågribes med skarpladte våben på sig, må det medføre en skærpet straf.

Det andet, jeg sagde, var, at vi har set et tyveri af 200 pistoler i en omegnskommune til København, og det synes jeg er mærkeligt, hvis man i øvrigt har levet op til sikringsbestemmelserne.

Så kan det være, at sikringssystemerne ikke er gode nok. Det må vi også undersøge.

Det kan være, at det kan sikres på den måde, hr. Elmquist taler om, eller det kan være, at det skal sikres ved, at det er autoriserede folk, der skal passe på våbnene, eller hvad ved jeg. Det synes jeg også er vigtigt. Lad os i en fælles drøftelse tage op, hvordan vi sætter ind over for det.

Jeg kan sige, at i år har politiet beslagnet 10 gange så mange pistoler, som det normalt gør på et helt år. Det viser jo, at det er eskaleret, og det understreger alvoren i det, vi taler om. Derfor er jeg glad for Folketingets positive modtagelse af det, jeg her har sagt.

Til fru Anne Baastrup vil jeg sige: Nej, det har intet som helst med faglige kampe at gøre, og det har ikke noget at gøre med knive eller kosteskaffer eller brosten, eller hvad det var, der blev nævnt, men det har noget at gøre med sprængstof og skydevåben og giftgasser og andre meget voldsomme ting, der er til fare for helt udenforstående mennesker. Det er det, vi skal huske i dag. Og dér vil jeg også sige til Enhedslisten, at det, det drejer sig om her, er at vi prøver at give en hjælpende hånd til de mennesker, der er naboer til disse steder, og det er jeg glad for at store dele af Folketinget vil være med til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 uden for betænkningen af Margrete Auken (SF) forkastedes, idet 14 stemte for, 102 imod.

§ 3, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 4 og § 4 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.16

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 1: Forslag til finanslov for finansåret 1997.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft).
(Fremsat 2/10 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Da der blev dannet en ny regering med Socialdemokratiet i spidsen i januar 1993 til afløsning af De Konservatives og Venstres fælles regering – det var dengang – gik de fire nye regeringspartier i gang med at skabe forudsætningerne for at kunne lægge en ny kurs i den økonomiske og beskæftigelsesmæssige politik. Arbejdet hermed var tilendebragt i maj 1993, hvor kursen og rejskaberne blev præsenteret.

De mål, vi satte os dengang, blev af mange af vore politiske modstandere betegnet som grebet ud af miraklernes blå luft, men vi har faktisk holdt, hvad vi lovede at arbejde for. Vi har nået de mål, vi har sat os, på det tidspunkt, vi er nået til nu. På en række områder er vi lidt foran, men så præcist kan man jo heller ikke dosere et fem-årigt forløb.

For den offentlige økonomi var vi temmelig præcise i vores angivelser af målene: balance i den samlede offentlige økonomi i 1997-98. Meget senere havde vi realistiske forhåbninger om, at vi faktisk kunne nå det mål allerede i 1997. Den nu overståede vækstpause fik os til at tøve lidt med at stramme løftet, men vækstpausens ophør gør det nu igen muligt at arbejde realistisk for en balance i 1997.

Finanslovforslaget indebærer med udgangspunkt i de nyeste økonomiske skøn, at vi når så godt som til balance. Mange føler dog en vis fascination ved det runde nul, at balance ikke kun er noget omkring nul, men at det er selve

nullet. Denne fascination kan vi bestemt ikke sige os fri for i Socialdemokratiet. Med den som følgesvend vil vi gå ind i de forestående forhandlinger.

Det er helt afgørende for os, at den lagte linje følges i de kommende år. Balance er ikke nok for os i Socialdemokratiet. Vi vil målbevidst arbejde for, at vi kan begynde en tilbagebetaling af gælden. Vi skal være rustede til tilbageslag, som måtte komme til os udefra, eller som måtte komme, hvis vi ikke selv blev ved med at være dygtige nok til at holde kursen i den samlede økonomiske politik. Der skal være noget at stå imod med i dårlige tider.

Vi vil også skaffe os et råderum til vore beslutninger om samfundets udvikling. Her er vi naturligvis optaget af ikke at være massivt påvirket af de finansmarkeder, der i givet fald skal blive ved med at låne os penge. Vi vil arbejde støt og roligt, ikke med store armbevægelser og kæmpeplaner med svimlende tal, nej, vi vil arbejde med realisme, styrke og ordholdenhed, sådan som vi har lagt kursen og holdt stilen siden 1993.

Den tilsigtede balance og det fremtidige overskud i den offentlige økonomi når vi uden den forøgelse af skatte trykket, som den borgerlige regering benyttede sig af i 1980'erne. Med et let faldende skatte tryk, også på trods af kommunernes nu synlige overskridelse af de aftalte rammer i kommuneaftalen, nås resultatet på dette område.

Flere partiers megen tale om at begrænse så den ene så den anden skattekilde er ikke saglig, samtidig med at der tales om balance i finanserne og endda om overskud. Dette vil i givet fald kun kunne ske igennem drastiske indgreb i velfærdssamfundet, og det er ikke Socialdemokratiets dagsorden. Skattelettelse skal finansieres, og finansieringen skal ikke komme fra dem, der har mindst. Udgiftstrykket er faldet kraftigt siden 1993, og også den udvikling i lighed med et stabilt, men svagt faldende skatte tryk har vi tænkt os at fortsætte i såvel 1997 som fremover.

På en række af de andre økonomiske nøgleområder er der på tilsvarende vis vidnesbyrd om en fornuftig udvikling, og finanslovforslaget for 1997 lægger op til en fastholdelse af udviklingen på de områder, hvor der er egentlige påvirkningsmuligheder gennem vedtagelser i finanslovsammenhæng.

Danmark er et af de lande i verden, der har den højeste beskæftigelsesgrad. Vi er det EU-land, der har rekorden. For eksempel blot